

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο πλαίσιο της καθημερινής ανθρώπινης δραστηριότητας, αναπτύσσεται πλήθος επαφών και ειδικότερα συναλλαγών τόσο μεταξύ ιδιωτών όσο και μεταξύ ιδιωτών και κρατικών οργάνων, πάντοτε με τη συνταγματική εγγύηση της προσωπικής ελευθερίας, η οποία εξασφαλίζει πρόσφορο έδαφος, αποτελεί το θεμέλιο λίθο πάνω στον οποίο οικοδομείται κάθε προσπάθεια ανάπτυξης των ανθρωπίνων δυνατοτήτων με στόχο τόσο την προσωπική πρόοδο όσο και την ευρύτερη κοινωνική εξέλιξη και ευημερία.

Ωστόσο, στο χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ του καθορισμού των στόχων και τη χάραξη μιας συγκεκριμένης πορείας, μέχρι και την ευόδωση των στόχων αυτών, παρεμβάλλονται προσκόμματα σχετιζόμενα με διαφορές είτε ιδιωτικές είτε διαφορές εντασσόμενες στο πλαίσιο της γενικής κυριαρχικής σχέσης (σχέση κράτους-πολίτη), πίσω από τις οποίες ελλοχεύει ο κίνδυνος της ανάμειξης των ατόμων σε καταστάσεις ανεπιθύμητες και δυσάρεστες, χαρακτηριστική έκφραση των οποίων αποτελεί η εμπλοκή στην ποινική διαδικασία, συνεπεία της οποίας πλήττεται, πολλές φορές αδικαιολόγητα και παράνομα, η προσωπική ελευθερία.

Ενώπιον ενός τέτοιου κινδύνου, το ισχύον Σύνταγμα με συνδυασμό διατάξεων καθιερώνει την προστασία του ανθρώπου από αυθαίρετες ενέργειες της κρατικής εξουσίας, στο πλαίσιο κυρίως της ποινικής δίωξης. Πρόκειται για την προστασία της αποκαλούμενης προσωπικής ασφάλειας, η οποία διακρίνεται σε προστασία από αυθαίρετη καταδίωξη, σύλληψη, φυλάκιση και οποιοδήποτε άλλο περιορισμό της φυσικής ελευθερίας (αρ.5 § 3,6Σ) και σε προστασία που αφορά την άσκηση της ποινικής αγωγής, την ποινική δίκη και την

ποινή (αρ.7Σ). Η προσωπική ασφάλεια κατοχυρώνεται συνταγματικά και όσον αφορά τη διοικητική και οποιαδήποτε άλλη διαδικασία.

Η προσωπική ασφάλεια λοιπόν προστατεύεται από το Σύνταγμα τόσο κατά τη φύση της σύλληψης και κράτησης (προσωπική ασφάλεια υπό τη στενή έννοια του όρου) όσο και κατά τη φάση της άσκησης της ποινικής κατηγορίας, την εκδίκαση, την επιβολή και την έκταση της ποινής.

Προστασία από αυθαίρετη σύλληψη και κράτηση παρείχε για πρώτη φορά η ρήτρα 39 του αγγλικού Μεγάλου Χάρτη των Ελευθεριών (Magna Charta Libertatum) του 1215 καθώς και μεταγενέστεροι αγγλικοί νόμοι, αλλά προπάντων ο Habeas Corpus Act του 1679 που ισχύει και σήμερα, όπως τροποποιήθηκε το 1816 και το 1862. Την κατοχύρωση της προσωπικής ασφάλειας υιοθέτησαν και η 4^η και 5^η τροποποίηση του Αμερικανικού Συντάγματος και το γαλλικό σύνταγμα του 1791. Στη χώρα μας, μια στοιχειώδη κατοχύρωση της προσωπικής ασφάλειας περιείχαν ήδη τα επαναστατικά συντάγματα της Επιδάουρου (1822) και της Τροιζήνας (1823). Τα μεταγενέστερα Συντάγματα περιείχαν λίγο ή πολύ τη διεξοδική κατοχύρωση του αρ.5 §3εδ.2 και του αρ.6 του ισχύοντος Συντάγματος.

Η προστασία από αυθαίρετη σύλληψη και προσωρινή κράτηση κατοχυρώθηκε μεταπολεμικά και στο διεθνές δίκαιο. Λεπτομερείς διατάξεις περιέχουν προπάντων η Ευρωπαϊκή Σύμβαση των δικαιωμάτων του ανθρώπου (αρ.5) καθώς και το Διεθνές Σύμφωνο περί ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων (αρ.9 και 14§3).

Στην περίπτωση θέσεως σε εφαρμογή του νόμου περί καταστάσεως πολιορκίας αναστέλλεται η ισχύς του συνόλου ή μέρους των διατάξεων του άρθρου 6. (αρ.48§1Σ).

1. Σύλληψη και προσωπική κράτηση

Έννοια και έκταση του ατομικού δικαιώματος.

1. Το περιεχόμενο της πρώτης φάσεως της προσωπικής ασφάλειας ορίζεται κυρίως ως η ελευθερία από την καταδίωξη, σύλληψη, φυλάκιση και άλλους περιορισμούς της φυσικής ελευθερίας.

Η **καταδίωξη** αποτελείται από ενέργειες των κρατικών οργάνων, που τείνουν στην ανεύρεση, τον εντοπισμό συγκεκριμένου προσώπου. Αποτελεί το πρώτο στάδιο της διαδικασίας που οδηγεί στη σύλληψη και τη φυλάκιση του ατόμου. Σκοπός της καταδίωξης είναι η σύλληψη του δράστη. Εφόσον δεν επιδιώκεται η σύλληψη, δεν πρόκειται για καταδίωξη αλλά για απλή αναζήτηση, όπως π.χ. σε περιπτώσεις επίδοσης εγγράφου.

Σύλληψη είναι η υπαγωγή φυσικού προσώπου στην κρατική εξουσία, η οποία συνεπάγεται τη στέρηση της ελευθερίας του. Το Σύνταγμα προστατεύει κατ' αρχήν τον φορέα του δικαιώματος από αυθαίρετη σύλληψη. Η σύλληψη αποτελεί ενέργεια των κρατικών οργάνων, ενέργεια της κυριαρχικής περιοριστικής διοίκησης, η οποία αποσκοπεί και συνεπάγεται τη στέρηση της ελευθερίας είτε προσωρινά είτε για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Διακριτικό γνώρισμα της σύλληψης είναι το αποτέλεσμα της, η στέρηση και όχι ο απλός περιορισμός της ελευθερίας του συλλαμβανομένου.

Φυλάκιση είναι ο εγκλεισμός του προσώπου σε περικλειστο χώρο από τον οποίο απαγορεύεται η έξοδός του. Αποτελεί κλασική μορφή προσβολής της προσωπικής ασφάλειας. Η συνταγματική της έννοια είναι ευρύτατη. Φυλάκιση είναι επομένως κάθε κράτηση, κάθε μορφή στέρησης της ελευθερίας, ανεξάρτητα από τον ειδικότερο

χαρακτηρισμό της ή το είδος της διαδικασίας στο πλαίσιο της οποίας διενεργείται (προδικασίας ή κύριας ποινικής διαδικασίας). Αδιάφορος είναι επίσης ο σκοπός για τον οποίο επιβάλλεται η φυλάκιση. Φορείς του δικαιώματος είναι τα φυσικά πρόσωπα.

Στέρηση της φυσικής ελευθερίας και επομένως φυλάκιση υπό ευρεία έννοια αποτελούν και η κράτηση κατ' οίκον και η εκτόπιση. Εν αντιθέσει προς τη στέρηση, ο απλός περιορισμός της προσωπικής ελευθερίας (π.χ.η απαγόρευση διαμονής σε μία ορισμένη περιοχή, δεν αποτελεί φυλάκιση και δεν ανάγεται στην προσωπική ασφάλεια αλλά στην ελευθερία κινήσεως και εγκαταστάσεως.

2. **Φορείς** του δικαιώματος είναι, απο τη φύση των πραγμάτων **μόν φυσικά πρόσωπα**, χωρίς όμως διάκριση λόγω Ιθαγένειας. Όπως εξάλλου διακηρύσσει ρητώς και το άρθρο 5§3 «πάντες οι ευρισκόμενοι εντός της ελληνικής επικράτειας απολαύουν απολύτου προστασίας....της ελευθερίας των...».

Η συνταγματική κατοχύρωση της προσωπικής ελευθερίας δεν αναπτύσσει τριτενέργεια. Αφορά αντιθέτως μόνο τις σχέσεις ιδιωτών και κρατικής εξουσίας. Προστασία της προσωπικής ελευθερίας από προσβολές άλλων ιδιωτών παρέχει το ποινικό δίκαιο με τις διατάξεις που τιμωρούν τα εγκλήματα κατά της προσωπικής ελευθερίας. (αρ.322 επ.Π.Κ.).

3. Σύλληψη ή προσωρινή κράτηση επιτρέπεται μόνο όταν και στις περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος. Η προσωπική ασφάλεια τελεί με την επιφύλαξη νόμου «κανένας δεν καταδιώκεται... παρά μόνο όταν και όπως ορίζει ο νόμος». Η ελευθερία από καταδίωξη, σύλληψη, φυλάκιση ή άλλο περιορισμό υπάγεται σε **επιφύλαξη νόμου**. Το Σύνταγμα εξουσιοδοτεί τον κοινό νομοθέτη να εισάγει περιορισμούς

του ατομικού δικαιώματος. Ο περιορισμός είναι τότε και μόνο δυνατός, εφόσον και κατά το μέτρο που είναι απαραίτητος.

Κατά τη ρύθμιση του κοινού δικαίου (Κ.Π.Δ αρ.276§2εδ.α') σύλληψη μπορεί να διαταχθεί μόνο στις περιπτώσεις που επιτρέπεται προσωρινή κράτηση κατά το άρθρο 282Κ.Π.Δ.

Προσωρινή κράτηση μπορεί να επιβληθεί μόνο αν προκύπτουν σοβαρές ενδείξεις ενοχής του κατηγορουμένου για κακούργημα ή πλημμέλημα, που τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους και επιπλέον αυτός δεν έχει μόνιμη ή γνωστή διαμονή ή υπήρξε φυγόποινος ή φυγόδικος στο παρελθόν ή εφόσον κρίνεται αιτιολογημένα ότι αν αφεθεί ελεύθερος είναι πολύ πιθανόν να διαπράξει και άλλα κακουργήματα ή πλημμελήματα, όπως προκύπτει από ειδικώς μνημονευόμενα πραγματικά περιστατικά της προηγούμενης ζωής του ή συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της πράξης, για την οποία κατηγορείται. Μόνη η βαρύτητα της πράξης δεν αρκεί για την προσωρινή κράτηση (Κ.Π.Δ. αρ.282§3). Στα εγκλήματα που διώκονται με έγκληση δεν επιτρέπεται η σύλληψη εκτός αν προηγουμένως υποβληθεί έγκληση έστω και προφορικά, σε εκείνον που έχει δικαίωμα να συλλάβει τον δράστη (ΚΠΔ αρ.275§2). Προσωρινή κράτηση προβλέπεται επίσης από διατάξεις της κοινής νομοθεσίας στο πλαίσιο ρυθμίσεων, που αφορούν την αναγκαστική εκτέλεση, το διοικητικό καταναγκασμό κλπ. Προσωρινή κράτηση είναι δυνατόν να διαταχθεί και ως μέσο εξαναγκασμού για την είσπραξη δημοσίων εσόδων. Κατά το άρθρο 3§5 του Ν.1867/1989 το αρμόδιο δικαστήριο αποφασίζει την προσωπική κράτηση, αν κρίνει ότι το μέτρο αυτό είναι, ιδίως ενόψει του ύψους του χρέους, αναγκαίο και πρόσφορο για την εξόφληση του χρέους καθώς και ότι η λήψη του μέτρου αυτού είναι το μόνο μέσο, κατ' αποκλεισμό κάθε άλλου

προβλεπομένου από τις κείμενες διατάξεις αναγκαστικού μέτρου είσπραξης δημοσίων εσόδων ικανοποίησης της σχετικής απαίτησης.

Απο τα συνταγματικά όρια των νομοθετικών περιορισμών τα περιεχόμενα στα άρθρα 6 και 7 §1 και 8 μπορούν να ανασταλούν κατά το αρ.48Σ.

II. Το επιτρεπτό της σύλληψης

Ένταλμα σύλληψεως και προσωρινής κρατήσεως

1. Δικαστικό ένταλμα. Αρμοδιος δικαστής.

Μια γενικά προβλεπόμενη από το νόμο σύλληψη ή προσωρινή κράτηση επιτρέπεται *in concreto* μόνο υπό την προϋπόθεση αιτιολογημένου δικαστικού εντάλματος και επιδόσεως του κατά τη στιγμή της σύλληψεως ή προσωρινής κρατήσεως (προφυλακίσεως), με εξαίρεση τα επ' αυτοφώρω εγκλήματα. Συγκεκριμένα:

Δικαστικό είναι το ένταλμα που εκδίδεται απο το αρμόδιο κατά περίπτωση όργανο της δικαστικής εξουσίας, στις οποίες την παρεμβολή συνίσταται ακριβώς η συνταγματική εγγύηση. Απαιτείται επομένως ειδικά και εμπεριστατωμένα αιτιολογημένο ένταλμα του **ανακριτή ή βούλευμα του δικαστικού συμβουλίου** (ΚΠΔ276§1). Ο ανακριτής εκδίδει το ένταλμα σύλληψης αφού προηγουμένως διατυπώσει γνώμη ο εισαγγελέας (ΚΠΔ 276§2). Έκδοση δικαστικού εντάλματος απαιτεί και η βίαιη προσαγωγή. Έκδοση δικαστικού εντάλματος είναι απαραίτητη για τη σύλληψη και προσωρινή κράτηση, όχι μόνο όσον αφορά τη διαδικασία της ποινικής δικονομίας αλλά και για οποιαδήποτε άλλη διαδικασία. Εφόσον τεθεί σε ισχύ ο

νόμος περί κατάστασης πολιορκίας, αναστέλλεται και η ισχύς του άρθρου 6 μερικά ή και στο σύνολό του και είναι δυνατή η διενέργεια συλλήψεων χωρίς δικαστικό ένταλμα.

2.Αυτόφωρο έγκλημα.

Από την απαγόρευση της σύλληψης χωρίς δικαστικό ένταλμα, εξαιρούνται οι καταλαμβανόμενοι να διαπράττουν αυτόφωρα εγκλήματα. Επομένως σε αυτές τις περιπτώσεις επιτρέπεται η σύλληψη χωρίς δικαστικό ένταλμα. Προκειμένου για αυτόφωρα κακουργήματα και πλημμελήματα οι ανακριτικοί υπάλληλοι (ΚΠΔ33) καθώς και κάθε αστυνομικό όργανο, έχουν υποχρέωση και κάθε πολίτης δικαίωμα, να συλλάβουν τον δράστη τηρώντας τις διατάξεις του Συντάγματος και του άρθρου 279ΚΠΔ για την άμεση προσαγωγή του στον εισαγγελέα (ΚΠΔ275§1). Παρά το ότι κατά το Σύνταγμα δεν είναι απαραίτητο, στα αυτόφωρα κακουργήματα και πλημμελήματα ο αρμόδιος εισαγγελέας πλημμελειοδικών έχει το δικαίωμα να εκδίδει εναντίον του δράστη που διώκεται ένταλμα σύλληψης του το οποίο μπορεί να το ανακαλεί ή να το καταργεί (ΚΠΔ275§3). Ο συντακτικός νομοθέτης δεν προσδιορίζει την έννοια ούτε του αυτοφώρου ούτε του εγκλήματος, «παραπέμποντας σιωπηρά» στον κοινό νομοθέτη για τον καθορισμό τους. Πρόκειται δηλαδή για άτυπη εξουσιοδότηση νόμου. Από την ευρύτητα των εννοιών αυτών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό το περιεχόμενο και η ευρύτητα της συνταγματικής προστασίας. Όσο δηλαδή διευρύνεται η έννοια του αυτοφώρου, τόσο πληθαίνουν οι περιπτώσεις άτυπης σύλληψης, δηλαδή χωρίς δικαστικό ένταλμα. Ο νομοθέτης έχει ασφαλώς την εξουσία στο πλαίσιο της γενικότερης νομοθετικής αρμοδιότητάς του να επέμβει ρυθμιστικά. Όμως η εξουσία αυτή δεν είναι απεριόριστη. Κατά τη θέσπιση του

Συντάγματος ο συντακτικός νομοθέτης χρησιμοποίησε τις έννοιες «έγκλημα» και «αυτόφωρο» με επίγνωση του γενικότερα παραδεκτού σημασιολογικού τους περιεχομένου το οποίο απέδιδε στον μεγαλύτερο τουλάχιστον βαθμό η τότε ισχύουσα κοινή νομοθεσία. Δεν υπάρχει επομένως αμφιβολία ότι ο νομοθέτης αναφερόταν σε συγκεκριμένο σημασιολογικό πυρήνα. Η συνταγματοποίηση του αυτοφώρου εγκλήματος κατά τη θέσπιση του Συντάγματος ασφαλώς δεν πάγωσε τις έννοιες αυτές, προσδιόρισε όμως το σημασιολογικό τους πυρήνα από τον οποίο δεν μπορεί να απομακρυνθεί η κοινή νομοθεσία η οποία μπορεί να επιφέρει μεταβολές στη σημασιολογική τους περιφέρεια. *Αυτόφωρο είναι το έγκλημα την ώρα που γίνεται ή το έγκλημα που έγινε πρόσφατα.* Η πράξη θεωρείται ότι έγινε πρόσφατα, ιδίως όταν αμέσως ύστερα από αυτήν ο δράστης καταδιώκεται από τη δημόσια δύναμη ή από τον παθόντα ή με δημόσια κραυγή, όπως και όταν συλλαμβάνεται οπουδήποτε να έχει αντικείμενα ή ίχνη από τα οποία συμπεραίνεται ότι διέπραξε το έγκλημα σε πολύ πρόσφατο χρόνο (ΚΠΔ242§1). Ποτέ δεν θεωρείται ότι συντρέχει μία από τις παραπάνω περιπτώσεις, αν πέρασε όλη η επόμενη ημέρα από την τέλεση της πράξης (ΚΠΔ242§3). Τα εγκλήματα που τελούνται δια του τύπου θεωρούνται πάντα αυτόφωρα (Σ14§7/ΚΠΔ242§3). Τις λεπτομέρειες της σύλληψης των δραστών αυτοφώρων κακουρηγημάτων και πλημμελημάτων ρυθμίζει ο ΚΠΔ (αρ.275επ.).

3.Αιτιολογία

Το ένταλμα δεν αρκεί να εκδοθεί από δικαστή. Πρέπει κατά το Σύνταγμα να είναι και αιτιολογημένο, πρέπει δηλαδή να καθορίζει το συγκεκριμένο πρόσωπο που προέβη σε μία συγκεκριμένη παράβαση ορισμένης ποινικής διατάξεως για την οποία συλλαμβάνεται και

κρατείται. Τα άρθρα 276§3 και 283§3 ΚΠΔ ορίζουν τα στοιχεία που πρέπει να περιέχει το ένταλμα συλλήψεως ή προσωρινής κρατήσεως.

4.Επίδοση

Επιβάλλεται επίσης η επίδοση του εντάλματος κατά τη στιγμή της συλλήψεως ή προσωρινής κρατήσεως (αρ.6§1). Σκοπός της διατάξεως αυτής είναι να πληροφορηθεί ο συλλαμβανόμενος τους λόγους της συλλήψεως ώστε να μπορέσει να προετοιμάσει αναλόγως την άμυνα του. Το ένταλμα πρέπει να έχει εκδοθεί πριν από τη σύλληψη ή προσωρινή κράτηση. Δεν μπορεί δηλαδή να την ακολουθήσει για να την νομιμοποιήσει. Η επίδοση του εντάλματος πρέπει να είναι σύγχρονη της σύλληψης ή της προσωρινής κράτησης. Δεν αρκεί κοινοποίηση του αλλά απαιτείται επίδοση, παράδοση δηλαδή του εντάλματος.

5.Ειδοποίηση συγγενούς ή προσώπου εμπιστοσύνης

Ούτε το Σύνταγμα ούτε ο νόμος επιτάσσουν επί συλλήψεως ή κρατήσεως την ειδοποίηση συγγενούς ή προσώπου της εμπιστοσύνης του συλλαμβανομένου, όπως θα ήταν ορθό για ανθρωπιστικούς λόγους και προβλέπεται σε άλλα συντάγματα. (π.χ.αρ.104§1 γερμ.Συνταγμ.).

III. Συνταγματικές εγγυήσεις μετά τη σύλληψη

A. Προσαγωγή στο δικαστή (ανακριτή)

1. Προσαγωγή εντός εικοσιτεσσάρων ωρών – Απόφαση περί προσωρινής κρατήσεως εντός τριών ημερών.

Η εκκρεμότητα της θέσεως του συλληφθέντος δεν είναι δυνατόν να παραταθεί επί μακρόν, δεδομένου ότι το Σύνταγμα θέτει εν προκειμένω χρονικούς περιορισμούς (αρ.6§2Σ). Η σχετική συνταγματική διάταξη προβλέπει ότι τόσον ο επ' αυτοφώρω όσον και ο δυνάμει εντάλματος συλληφθείς και κρατηθείς προσάγεται στο αρμόδιο ανακριτή άνευ αναβολής, το βραδύτερον δε εντός εικοσιτεσσάρων ωρών από τη σύλληψη, εκτός αν αυτή πραγματοποιήθηκε εκτός της έδρας του ανακριτού, οπότε η προσαγωγή πραγματοποιείται εντός του απολύτως αναγκαίου προς μεταγωγήν χρόνου. Περαιτέρω το Σύνταγμα τάσσει στον ανακριτή τριήμερη κατ' ανώτατο όριο προθεσμία προκειμένου να αποφασίσει αν θα απολύσει τον συλληφθέντα ή θα εκδώσει κατ' αυτού ένταλμα προφυλακίσεως κατά τις διατάξεις του άρθρου 283 ΚΠΔ. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται για δύο ημέρες, αν το ζητήσει αυτός που έχει προσαχθεί ή σε περίπτωση ανωτέρας βίας που διαπιστώνεται αμέσως με απόφαση του αρμοδίου δικαστικού συμβουλίου. **Ανακριτής** κατά τη έννοια της συνταγματικής διάταξης μπορεί να είναι οποιοσδήποτε λειτουργός της δικαστικής εξουσίας και όχι όργανο της εκτελεστικής εξουσίας.

2.Υποχρέωση απολύσεως

Κατά το άρθρο 6§3 του Συντάγματος, αν περάσει άπρακτη οποιαδήποτε από τις προθεσμίες της §2 του ίδιου άρθρου, κάθε δεσμοφύλακας ή οποιοσδήποτε άλλος πολιτικός ή στρατιωτικός υπάλληλος αρμόδιος για την κράτηση του συλληφθέντος οφείλει να τον απολύσει παραχρήμα.

Επειδή η επιταγή αυτή του Συντάγματος είναι ρητή, αυτός που έχει την υποχρέωση απόλυσης του κρατουμένου δεν μπορεί να απαλλαγεί από την ευθύνη του με την επίκληση διαταγής της προϊσταμένης αρχής ή ανωτέρας βίας. Οι παραβάτες τιμωρούνται για παράνομη κατακράτηση και υποχρεούνται να επανορθώσουν κάθε ζημία που έγινε στον παθόντα και να τον ικανοποιήσουν για ηθική βλάβη με χρηματικό ποσό, όπως ορίζει ο νόμος (αρ.6§3). Η ευθύνη των παραβατών της συνταγματικής επιταγής για άμεση απόλυση των συλληφθέντων είναι ευθύνη ποινική, αστική πειθαρχική. Εκείνος στον οποίο έχει ανατεθεί η κράτηση του συλληφθέντος οφείλει να τον απολύσει αμέσως έστω και παρά την αντίθετη θέληση των προϊσταμένων του ή την ενδεχομένη αντίθετη υπόδειξη εγκυκλίου ή και νόμου.

3.Διάρκεια προφυλάκισης

Το Σύνταγμα του 1975 καθορίζει αυτό το ίδιο τα ανώτατα όρια προφυλάκισης.

α)Το προϊσχύον Σύνταγμα του 1864/1911/1952 ανέθετε στον νόμο τον καθορισμό των ανωτάτων ορίων προφυλάκισης. Το δε άρθρο 287ΚΠΔ ορίζει προθεσμία 4 μηνών για κακουργήματα και 2 μηνών για πλημμελήματα, με δυνατότητα παράτασης ανά δύο μήνες κάθε φορά. Ελλείπει συνταγματικών περιορισμών ο κοινός νομοθέτης

μπορούσε όμως να αυξήσει αυτά τα ανώτατα όρια, τα οποία άλλωστε ήταν κινητά εις το διηνεκές.

β) Το νέο Σύνταγμα (αρ.6§4) παραπέμπει μεν στο νόμο, αλλά ορίζει αυτό το ίδιο ένα σταθερό ανώτατο όριο προφυλάκισης: για τα κακουργήματα δεν μπορεί να υπερβεί το ένα έτος, για δε τα πλημμελήματα τους 6 μήνες. Σε όλως εξαιρετικές περιπτώσεις μπορούν να παραταθούν αυτά τα όρια το πολύ κατά 6 και 3 μήνες αντίστοιχα, με απόφαση του αρμοδίου δικαστικού συμβουλίου. Όπως ορίζει το αρ.7§4, νόμος ορίζει με ποιους όρους το κράτος παρέχει, ύστερα από δικαστική απόφαση, αποζημίωση σε όσους καταδικάστηκαν, προφυλακίστηκαν ή με άλλο τρόπο στερήθηκαν άδικα ή παράνομα τη προσωπική τους ελευθερία.

Εφόσον το Σύνταγμα δεν διακρίνει, οι διατάξεις του αρ.6§4 για το ανώτατο όριο προφυλάκισης έχουν εφαρμογή και στη στρατιωτική ποινική νομοθεσία.

Γενικά, στο αρ.6 του Συντάγματος είναι φανερό η μέριμνα του συντακτικού νομοθέτη να θεσπίζει, σε όλες τις φάσεις της στέρησης της προσωπικής ελευθερίας, διαδοχικούς φραγμούς απέναντι σε ενδεχόμενες αυθαιρεσίες, όχι μόνο των οργάνων της διοίκησης, αλλά και οργάνων της δικαστικής εξουσίας.

γ) Το ανώτατο όριο προφυλάκισεως που ορίζει το Σύνταγμα δεν ισχύει μόνο στο πλαίσιο της ποινικής αλλά και κάθε διοικητικής διαδικασίας. Η αντίθετη άποψη θα άφηνε πράγματι το ατομικό δικαίωμα της προσωπικής ασφάλειας έκθετο στη διοικητική αυθαιρεσία, κάτι που δεν μπορεί να θέλησε ο συντακτικός νομοθέτης.

δ) Οι προϋποθέσεις που προσδιορίζουν ο νόμος και το Σύνταγμα είναι ειδικότερες και αυστηρότερες από τις προβλεπόμενες στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Οι σχετικές

διατάξεις της τελευταίας δεν έχουν επομένως εν προκειμένω πρακτική σημασία. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου δεν έχουν καταλήξει στα ανώτατα όρια της προσωρινής κρατήσεως, αλλά εξαρτούν την εύλογη διάρκεια της κρατήσεως από τις συγκεκριμένες συνθήκες. Η επιτροπή μάλιστα δέχθηκε ότι μια προσωρινή κράτηση που έχει ξεπεράσει τα έξι χρόνια, εν όψει των συγκεκριμένων συνθηκών, δεν είχε υπερβεί τα όρια της Συμβάσεως.

B. Μεταχείριση συλληφθέντος και κρατουμένου

Ούτε το Σύνταγμα, ούτε η ευρωπαϊκή σύμβαση των δικαιωμάτων του ανθρώπου περιέχουν ειδικές εγγυήσεις για τη μεταχείριση του συλληφθέντος και κρατουμένου.

Όμως η κατά το άρθρο 7§2 του Συντάγματος απαγόρευση των βασανιστηρίων, οποιασδήποτε σωματικής κακώσεως, βλάβης, υγείας, ασκήσεως ψυχολογικής βίας, καθώς και κάθε άλλης προσβολής της ανθρωπίνης αξιοπρεπείας ισχύει βέβαια και κατά τη σύλληψη και προσωρινή κράτηση προσώπου. Έχει μάλιστα μεγάλη πρακτική σημασία, ιδίως περιοριστική των μεθόδων ανακρίσεως.

Η προσωρινή κράτηση δεν αποτελεί ποινή. Δεν επιτρέπεται επομένως η λήψη οποιουδήποτε σφοδρονιστικού μέτρου, και μάλιστα όχι μόνο στην περίπτωση της προσωρινής κρατήσεως του οφειλέτη στο πλαίσιο της αναγκαστικής ή διοικητικής εκτελέσεως αλλά ούτε και στην περίπτωση προσωρινής κρατήσεως κατηγορουμένου για έγκλημα-στην περίπτωση αυτή άλλωστε θα αντέκειτο μάλιστα στο τεκμήριο αθωότητας.

Επιβάλλεται αντιθέτως η ηπιότερη μεταχείριση του προσωρινώς κρατουμένου και η διαφοροποίησή του απο τους καταδίκους. Κατά συνέπεια είναι σύμφωνο με το Σύνταγμα το άρθρο 278ΚΠΔ όταν ορίζει ότι οι συλλαμβάνοντες οφείλουν να συμπεριφέρονται με κάθε δυνατή προσήγεια προς τον συλληφθέντα και να σέβονται την τιμή αυτού. Δεν πρέπει άνευ ανάγκης να μεταχειρίζονται βία και τότε μόνο να τον δεσμεύουν, όταν απειθεί ή είναι ύποπτος φυγής.

Άσκηση βίας επιτρέπεται μόνο όταν ο κατηγορούμενος αρνείται την απαιτούμενη από τον νόμο και σύμφωνη με το Σύνταγμα σύμπραξή του στη διαδικασία της κρατήσεως, όταν π.χ. αρνείται να συμπράξει στη λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων ή αρνείται να προσέλθει στον ανακριτή.

Ο σεβασμός προς τον κρατούμενο εκφράζεται και στη νομοθετική επιταγή της κρατήσεως των προσωποκρατουμένων οφειλετών σε χώρο διάφορο εκείνου των υποδίκων ή καταδίκων. Επιβεβλημένη είναι όμως επίσης η χωριστή κράτηση υποδίκων και καταδίκων καθώς και ανηλίκων και ενηλίκων αν και ο ΚΠΔ δεν περιέχει σχετική διάταξη.

Γ.Ιδιαίτερη μεταχείριση δραστών πολιτικών εγκλημάτων

Τα από το 1864 ελληνικά Συντάγματα είχαν καθιερώσει ιδιαίτερος ευνοϊκή μεταχείριση για τους δράστες πολιτικών εγκλημάτων, με σειρά διατάξεων. Από τις διατάξεις αυτές ιδιαίτερη σημασία παρουσίαζε εκείνη του άρθρου 6 του Συντάγματος του 1952 με την οποία δημιουργούνταν δύο προνόμια υπέρ των δραστών πολιτικών εγκλημάτων. Με το πρώτο ήταν πάντοτε δυνατή η προσωρινή απόλυσή τους απο τις φυλακές με εγγύηση, ενώ με το δεύτερο

απαγορευόταν η παράταση της προφυλάκισής τους για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών. Ανάλογες διατάξεις δεν απαντούν σε άλλο Σύνταγμα και αυτός ήταν ο λόγος που δεν απαντούν και στο ισχύον Σύνταγμα, που διατήρησε μόνο εκείνες των άρθρων 18,39,95 του Συντάγματος του 1952.

Ειδικότερα σχετικά με τις διατάξεις που υπάρχουν στο ισχύον Σύνταγμα και προέρχονται από τα προηγούμενα, πρέπει να σημειωθούν τα εξής: Κατά πρώτον, το άρθρο 7§3 απαγορεύει την επιβολή μετά την πρόσφατη αναθεώρηση του 2001, θανατικής ποινής, εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στον νόμο για κακουργήματα που τελούνται σε καιρό πολέμου και σχετίζονται με αυτόν. Κατά δεύτερον το άρθρο 47§3 επιτρέπει την με νόμο απονομή αμνηστίας μόνο για τα πολιτικά εγκλήματα. Κατά τρίτον το άρθρο 97§1 και 2 ορίζει ότι τα πολιτικά εγκλήματα εκδικάζονται από τα μικτά ορκωτά δικαστήρια, εκτός από όσα έχουν υπαχθεί με ψηφίσματα, συντακτικές πράξεις και ειδικούς νόμους στη δικαιοδοσία των Εφετείων.

Δ. Κυρώσεις για την παράνομη σύλληψη και κράτηση

Οι κυρώσεις για την παραβίαση της προσωπικής ελευθερίας είναι και εδώ η πειθαρχική και ενδεχομένως ποινική ευθύνη του υπαιτίου κρατικού οργάνου, καθώς και η αστική ευθύνη του κράτους και του ιδίου του υπαιτίου υπαλλήλου.

1. Ποινική κύρωση

Την ποινική κύρωση επιτάσσει το ίδιο το Σύνταγμα (αρ.6§3 εδ.2). Ο ποινικός κώδικας τιμωρεί ειδικώς την κατακράτηση παρά το Σύνταγμα. Κατά το άρθρο 326 ΠΚ «ο παραβάτης των οριζομένων στο

άρθρο 6 του Συντάγματος τιμωρείται δια φυλακίσεως». Η ποινική δίωξη δεν εξαρτάται από την έγκληση του παθόντος. Ο άδικος και κολαστέος χαρακτήρας της παραβάσεως ορίζεται από το ίδιο το Σύνταγμα και δεν μπορεί να περιοριστεί με διάταξη απλού νόμου, όπως ο Ποινικός Κώδικας.

2.Αστική Ευθύνη

Το Σύνταγμα προβλέπει τόσο την προσωπική αστική ευθύνη όσο και την αστική ευθύνη του κράτους. Την προσωπική αστική ευθύνη του παραβάτη θεμελιώνει η διάταξη του αρ.6§3εδ.2. Οι διατάξεις των υπαλληλικών κωδίκων που καταργούν την ευθύνη των δημοσίων υπαλλήλων και των υπαλλήλων των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου έναντι του ζημιωθέντος και περιορίζουν την ευθύνη τους έναντι του κράτους ή άλλου δημοσίου οργανισμού στις περιπτώσεις του δόλου και της βαρείας αμέλειας υποχωρούν προ της ρητής διατάξεως του Συντάγματος.

Η αποζημίωση πρέπει να καλύπτει και την του παθόντος λόγω ηθικής βλάβης, όπως επιτάσσει το ίδιο το Σύνταγμα που επικρατεί επομένως της παρεκκλίνουσας διατάξεως του άρθρου 932 ΑΚ.

Επειδή όμως οι παραβάτες δεν είναι πάντοτε φερέγγυοι, το Σύνταγμα προβλέπει ρητώς και αστική ευθύνη του κράτους έναντι των παρανόμως κρατηθέντων. Κατά το άρθρο 7§4 «νόμος ορίζει τους όρους υπό τους οποίους παρέχεται από το κράτος κατόπιν δικαστικής αποφάσεως αποζημίωση σε αδικώς ή παρανόμως καταδικασθέντες, προφυλακισθέντες ή κατ' άλλο τρόπο στερηθέντες της προσωπικής τους ελευθερίας.

Η παράβαση των συνταγματικών και νομοθετικών διατάξεων για την προσωπική ασφάλεια επισύρουν και πειθαρχικές κυρώσεις εις βάρος του παραβάτη, αφού κατά τους υπαλληλικούς κώδικες

«Μεταξύ των πειθαρχικών αδικημάτων καταλέγονται ιδίως:... η παράβαση καθήκοντος κατά τον ποινικό και άλλους νόμους».

Ε. Δικαίωμα του κρατουμένου να προσφύγει στα δικαστήρια

Εκτός απο το δικαίωμα αποζημιώσεως το Σύνταγμα δεν αναγράφει ειδικό δικαίωμα του κρατουμένου να προσφύγει στα δικαστήρια αυτό Σύνταγμα και με τις διατάξεις του που επιβάλλουν δικαστικές αποφάσεις τόσο για τη σύλληψη όσο και για την κράτηση και την παράτασή της.

Ειδικές διατάξεις περιέχει η Ευρωπαϊκή Σύμβαση των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Κατά το άρθρο 5§4 «Κάθε πρόσωπο στερούμενο της ελευθερίας του συνεπεία συλλήψεως ή κρατήσεως έχει δικαίωμα προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, ώστε αυτό να αποφασίσει εντός βραχείας προθεσμίας επί του νομίμου της κρατήσεως του και να διατάξει την απόλυσή του σε περίπτωση παρανόμου κρατήσεως».

Το δικαίωμα του κρατουμένου να προσφύγει στα δικαστήρια προβλέπουν και διατυπώνουν οι σχετικοί νόμοι (αρ.285ΚΠΔ). Η σχετική προσφυγή πάντως δεν έχει ανασταλτική δύναμη.

Κατά της προσωπικής κρατήσεως ως μέσου αναγκαστικής εκτελέσεως, ο συλληφθείς μπορεί να φέρει αντιρρήσεις, επί των οποίων αποφαινεται ο πρόεδρος Πρωτοδικών (αρ.1050 ΚπολΔ).

Κατά τον Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων ο οφειλέτης δικαιούται να ασκήσει ένδικο βοήθημα, καλούμενο ανακοπή πριν ή μετά την επιβολή της προσωρινής κρατήσεως. Η άσκηση της ανακοπής δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, αλλά το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την αναστολή της προσωρινής κρατήσεως. Κατά της αποφάσεως επί της ανακοπής επιτρέπονται όλα τα ένδικα μέσα.

**ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΦΟΡΩΣΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΠΟΙΝΙΚΗΣ
ΑΓΩΓΗΣ, ΤΗΝ ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΙΝΗ (ΑΡ.7
Συντάγματος)**

1. NULLUM CRIMEN NULLA POENA SINE LEGE

Α.Εισαγωγή

Η θεμελιώδης αρχή του ποινικού κολασμού είναι ότι προϋποθέτει νομοθετική πρόβλεψη του εγκλήματος και της ποινής. Το άρθρο 14 του Π.Κ. καθορίζει την έννοια του εγκλήματος: «πράξις άδικος και καταλογιστή εις τον πράξαντα, τιμωρουμένη υπό του νόμου. Ο όρος πράξις εν ταις διατάξεσι των ποινικών νόμων περιλαμβάνει και τας παραλείψεις».

Με το άρθρο 7§1 καθιερύεται και σαν συνταγματικός κανόνας η βασική αρχή του ποινικού νόμου: *nullum crimen nulla poena sine lege*, η οποία αποτυπώνεται στο άρθρο 1 του ΠΚ: ποινή δεν καταγιγνώσκεται παρά μόνο για εκείνες τις πράξεις, για τις οποίες αυτή ρητώς δια νόμου έχει ορισθή πριν απο την τέλεσή τους.

Το νόημα του κανόνος είναι ότι μια ανθρώπινη συμπεριφορά δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως αξιόποινη από το αρμόδιο δικαστικό όργανο και να επιβληθεί γι' αυτήν ορισμένη ποινή, παρά μόνο εφόσον προ της εκδηλώσεώς της είχε καθιερωθεί το ποινικώς κολάσιμον αυτής με νόμο.

Ως πρώτη διακήρυξη της αρχής θεωρείται η ρήτρα 39 της αγγλικής Magna Charta Libertatum της 12 Ιουνίου 1215, αν και, κατ' άλλους, η αναγωγή αυτή δεν ενέχει απόλυτη επιστημονική ακρίβεια.

Η αρχή αυτή διακηρύχθηκε και στην Petition of Rights (αρ.3) του 1627.

Πέρασαν περισσότερα από πεντακόσια χρόνια από την Magna Charta πριν ο διαφωτισμός του 18^{ου} αιώνα, προπάντων στην αμερικανική και γαλλική φιλελεύθερη έκφραση του, διακηρύξει την αρχή *nullum crimen nulla poena sine lege* σε σειρά ποινικών νομοθετημάτων αφενός και διακηρύξεων ατομικών δικαιωμάτων ατετέρου.

Στη χώρα μας για πρώτη φορά διακηρύχτηκε η αρχή αυτή στη συνταγματική προκήρυξη του Ρήγα Φεραίου του 1797. Το πρώτο ελληνικό σύνταγμα που περιέλαβε την αρχή αυτή ήταν όμως το Σύνταγμα του 1844. Από τότε κάθε ελληνικό Σύνταγμα διακήρυξε την αρχή αυτή που τελικά περιέλαβε την περιεκτικότερη μορφή του άρθρου 7§1 του ισχύοντος Συντάγματος.

Η αρχή *nullum crimen nulla poena sine lege* περιέχεται και στις διεθνείς διακηρύξεις των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Από τις σχετικές διατάξεις, δεσμευτικό είναι το άρθρο 7 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Η σημασία της αρχής *nullum crimen nulla poena sine lege* είναι πολλαπλή. Δεδομένου όμως ότι αναπτύσσεται εκτενώς το πλαίσιο του ποινικού δικαίου, αρκούν εδώ συνοπτικές μόνο παρατηρήσεις που επικεντρώνονται στη διάταξη του άρθρου 7§1 του Συντάγματος.

B. Έννοια του νόμου

1.Ως νόμος κατά την έννοια της συνταγματικής αυτής διάταξης νοείται ο κανόνας δικαίου, ο γραπτός κανόνας δικαίου και ο ουσιαστικός νόμος.

Κανόνας δικαίου. Δεν επιτρέπεται επομένως καθορισμός αξιοποίνου με ατομική πράξη.

2.**Γραπτός κανόνας δικαίου.** Αποκλείεται δηλαδή κυρίως το έθιμο, που όμως ισχύει όπου δεν επιβάλλει, αλλά αποκλείει ή μειώνει το αξιοποίνο. Νόμος κατά την έννοια του άρθρου 7§1 Συντ.δεν είναι ούτε ο γενικές αρχές του δικαίου. Η αντίθετη διάταξη του άρθρου 7§2 ΕΣΔΑ μπορεί να θεωρηθεί σύμφωνη με το Σύνταγμα μόνο αν γίνει δεκτό ότι περιορίζεται στους εγκληματίες πολέμου όπου η χώρα μας ακολουθεί τους γενικής αναγνώρισεως κανόνες του διεθνούς δικαίου.

3.**Ουσιαστικός νόμος.** Δεν απαιτείται δηλαδή τυπικός νόμος αλλά αρκεί, κατά την επικρατούσα άποψη στη χώρα μας, ο καθορισμός του αξιοποίνου με κανονιστική πράξη της διοικήσεως. Η πράξη όμως αυτή πρέπει να εκδίδεται βάσει και με τη διαδικασία των άρθρων 44 ή 48 του Συντάγματος ή να είναι κατά το άρθρο 43 ειδικά εξουσιοδοτημένη με τυπικό νόμο, που μάλιστα δεν μπορεί να είναι νόμος πλαίσιο ούτε να ψηφιστεί απο το τμήμα διακοπών, αλλά μόνο απο την ολομέλεια της Βουλής.

De lege ferenda θα ήταν ορθότερο η πρόβλεψη στερητικών της ελευθερίας ποινών να γίνεται μόνο τυπικούς νόμους. Είναι τουλάχιστον ανάρμοστο, το Σύνταγμα που επιτρέπει την επιβολή φορολογικών βαρών κατ' αρχήν μόνο με τυπικό νόμο να αρκείται, εν

αντιθέσει προς ξένα συντάγματα, στον ουσιαστικό απλώς νόμο για την στέρηση της ελευθερίας.

Ζήτημα γεννάται εάν είναι δυνατή η καθιέρωση αξιόποινης συμπεριφοράς με Πράξη νομοθετικού περιεχομένου που εκδίδεται με τη διαδικασία του άρθρου 44§1. Θεωρούμε ορθότερη τη γνώμη ότι κατά την έννοια του άρθρου τούτου, δεν είναι δυνατό να εκδοθεί πράξη με ποινικό αποκλειστικώς περιεχόμενο, εφόσον οι σχετικές ποινικές διατάξεις δεν επιτρέπεται, κατά το Σύνταγμα, να εφαρμοσθούν παρά μόνο για πράξεις που θα τελεσθούν μετά την έναρξη της ισχύος των, ενώ οι Πράξεις αποβλέπουν, κατά τη φύση τους στο να καλύψουν νομοθετικώς την ήδη ανακύψασα απρόβλεπτη ανάγκη όχι δε γεγονός μέλλον και αβέβαιο. Αντιθέτως, πράξη που αντιμετωπίζει ορισμένη εξαιρετική περίπτωση, είναι δυνατό να περιλάβει στο κείμενό της και ειδικές διατάξεις, οι οποίες να καθιερώνουν το αξιόποινο ορισμένων πράξεων που τελούνται κατά παράβαση των κανόνων που η Πράξη αυτή θέτει, εφόσον τούτο θα κριθεί απαραίτητο για την επιτυχή αντιμετώπιση της ανάγκης που παρουσιάστηκε.

Γ. Χρόνος ισχύος, διατύπωση και ερμηνεία του νόμου.

Ο νόμος που προβλέπει το αξιόποινο μιας πράξεως πρέπει να ισχύει προ της τελέσεως της πράξεως και όχι να ψηφιστεί εκ των υστέρων. Απαγορεύεται δηλαδή ο αναδρομικός καθορισμός του αξιοποίνου, όπως και η αναδρομική χειροτέρευση της θέσεως του κατηγορουμένου (α π α γ ό ρ ε υ σ η α ν α δ ρ ο μ ή ς τ ο υ δ υ σ μ ε ν ο υ ς π ο ι ν ι κ ο ύ ν ό μ ο υ). Ειδικώς για το ύψος της ποινής προβλέπεται στο άρθρο 7§1 εδ.2Συντ. ότι «ουδέποτε επιβάλλεται

βαρύτερα ποινή της προβλεπομένης κατά την τέλεση της πράξεως». Ήδη από την τελευταία αυτή διάταξη προκύπτει ότι δεν απαγορεύεται ο αναδρομικός ευμενέστερος νόμος, ο νόμος δηλαδή, του οποίου η εφαρμογή στη συγκεκριμένη περίπτωση οδηγεί στην ατιμωρησία ή την ηπιότερη τιμώρηση της κρινόμενης συμπεριφοράς.

Ο ποινικός Κώδικας μάλιστα προχωρώντας πιο πέρα και από το Σύνταγμα επιτάσσει την εφαρμογή του ευμενέστερου νόμου ορίζοντας στο άρθρο 2 ότι «Εάν από της τελέσεως της πράξεως μέχρι της αμετακλήτου εκδικάσεως αυτής ίσχυσαν πλείονες νόμοι, εφαρμόζεται ο περιέχων τις ευμενέστερες για τον κατηγορούμενο διατάξεις. Εάν δια μεταγενεστέρου νόμου η πράξη χαρακτηρίζεται ανέγκλητος, παύει και η εκτέλεση της καταγνωσθείσης ποινής μετά των ποινικών επακολούθων αυτής». Ο μεταγενέστερος ηπιότερος νόμος δεν μπορεί πάντως να καταλήξει στην καταστρατήγηση της απαγορεύσεως από το Σύνταγμα της αμνηστεύσεως κοινών εγκλημάτων.

Η απαγόρευση της αναδρομής ισχύει ασφαλώς και για τις παρεπόμενες ποινές (59-68 ΠΚ).

Για πρώτη φορά ορίζει το Σύνταγμα ότι ο νόμος που προβλέπει το αξιόποινο πρέπει να ορίζει τα στοιχεία της πράξεως. ***Η περιγραφή της αξιόποινης συμπεριφοράς και η απειλούμενη ποινή πρέπει να είναι πλήρεις και σαφείς.***

Α.Πλήρης είναι ο ποινικός νόμος όταν περιγράφει όλα τα στοιχεία της αξιόποινης συμπεριφοράς και προβλέπει την επιβλητέα ποινή.

Β.Σαφής είναι ο νόμος που μέσα στα όρια του ευλόγου και του δυνατού περιγράφει την αξιόποινη συμπεριφορά και ορίζει την απειλούμενη ποινή με ακρίβεια και βεβαιότητα.

Η άλλη πλευρά της απαγορεύσεως του αόριστου ποινικού νόμου είναι ο **περιορισμός της ποινικής ερμηνείας**. Διότι αν ο αόριστος ποινικός νόμος είναι αντισυνταγματικός και ανίσχυρος, σύμφωνα με το Σύνταγμα είναι μόνο ο πλήρης και σαφής ποινικός νόμος, που δεν έχει κενά δικαίου και δεν χρειάζεται ούτε επιδέχεται αναλογική ερμηνεία.

Από την απαγόρευση της αναλογικής ερμηνείας δεν θίγεται η διασταλτική ή συσταλτική ερμηνεία η επέκταση δηλαδή ή η συρρίκνωση του πεδίου αναφοράς του νόμου, μέσα πάντως στα γλωσσικά όρια του κειμένου του. Σε περίπτωση αμφιβολίας, αν πρόκειται για διασταλτική ή αναλογική ερμηνεία, ισχύουν οι περιορισμοί της τελευταίας.

Ήδη από την απαγόρευση της αναλογίας προκύπτει ότι το δίλημμα, αν πρέπει να προτιμηθεί το «υποκειμενικό» ή «αντικειμενικό» νόημα του κανόνα δικαίου, δεν έχει στο ποινικό δίκαιο την ίδια σημασία που έχει στους άλλους κλάδους δικαίου. Γιατί η πρακτική διαφορά της αντικειμενικής από την υποκειμενική ερμηνεία είναι ότι η πρώτη καθιστά δυνατή την αναλογία που είναι αδύνατη στο πλαίσιο της δεύτερης. Στο μέτρο που στο ποινικό δίκαιο απαγορεύεται η αναλογία υποχωρεί λοιπόν η σημασία αυτού του ουσιώδους διλήμματος της νομικής ερμηνευτικής.

Δ. Ισχύς και εκτός του ποινικού δικαίου.

Ο κανόνας *nullum crimen nulla poena sine lege* διαμορφώθηκε και διακηρύχθηκε στο πλαίσιο του ποινικού δικαίου. Η κρατούσα γνώμη τον περιορίζει ακόμα στο ποινικό δίκαιο.

Ασφαλώς ο αντίστοιχος κανόνας του φορολογικού δικαίου («κανείς φόρος χωρίς νόμο») στηρίζεται όχι στο άρθρο 7§1 αλλά στο άρθρο 78Σ.

Προβληματική είναι η εφαρμογή του κανόνα του άρθρου 7§1 στις λοιπές διοικητικές παραβάσεις και τις διοικητικές ποινές, υπηρεσιακές ή μη, για τις οποίες δεν υπάρχουν ειδικές συνταγματικές διατάξεις. Παρά την κατά την ορθή κρατούσα γνώμη η διαφορά του εγκληματικού αδίκου από το διοικητικό δεν είναι ποιοτική αλλά ποσοτική, οι διοικητικές ποινές δεν αποτελούν ακριβώς κολασμό, δεν επιβάλλονται δηλαδή στον παραβάτη ως ένδειξη ιδιαίτερης αποδοκιμασίας, αλλά αποσκοπούν αποκλειστικά τον εξαναγκασμό του υποχρέου να προβεί στην απαιτούμενη πράξη ή παράλειψη.

II. ΤΕΚΜΗΡΙΟ ΑΘΩΟΤΗΤΟΣ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΥ

Η σύλληψη και κράτηση ενός προσώπου δεν προϋποθέτει και γι' αυτό δεν αποδεικνύει την ενοχή του. Το τεκμήριο της αθωότητας του κατηγορουμένου μέχρι να αποδειχθεί νόμιμα η ενοχή του **δεν προβλέπεται ρητά στο Σύνταγμα** αν και υπονοείται κατά λογική ανάγκη από τις Συνταγματικές εγγυήσεις της προσωπικής ασφάλειας. Αποτελεί πάντως **ρητό κανόνα του δικαίου της χώρας μας**, αφού κατά το **άρθρο 6§2 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως** των δικαιωμάτων του ανθρώπου «παν πρόσωπον κατηγορούμενον επι αδικήματι τεκμαίρεται ότι είναι αθώο μέχρι της νομίμου αποδείξεως της ενοχής του».

Το τεκμήριο της αθωότητας διακηρύχτηκε για **πρώτη φορά στη διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του πολίτη του 1789(αρ.9).**

Το τεκμήριο της αθωότητας σημαίνει ότι *αποδεικτέα είναι η ενοχή και όχι η αθωότητα*. Αποτελεί κανόνα περι του περιεχομένου και όχι περί του βάρους αποδείξεως. Ορίζει δηλαδή τι πρέπει να αποδειχθεί και όχι ποιος θα το αποδείξει.

Εφόσον δεν αποδεικνύεται νόμιμα η ενοχή του κατηγορουμένου, δεν επιτρέπεται η τιμώρηση του, έστω και αν έχει ακόμα υπόνοιες το Δικαστήριο. Η παλαιά **ποινή υπόνοιας** αντίκειται στο τεκμήριο της αθωότητας.

Από το τεκμήριο της αθωότητας συνάγεται η επιταγή της μεταχειρίσεως του κατηγορουμένου ως αθώου. Σύμφωνα με το άρθρο 278§2ΚΠΔ «οι συλλαμβάνοντες οφείλουν να συμπεριφέρονται με κάθε δυνατή προσήνεια προς τον συλληφθέντα και να σέβονται την τιμή αυτού. Άνευ ανάγκης δεν πρέπει να μεταχειρίζονται βία και τότε μόνο να δεσμεύουν τον συλληφθέντα, όταν απειλεί ή είναι ύποπτος φυγής».

Ήδη από το τεκμήριο της αθωότητας προκύπτουν τα δικαιώματα του κατηγορουμένου σχετικά με την προπαρασκευή και διεξαγωγή της υπερασπίσεως του. Το Σύνταγμα δεν εγγυάται ρητώς τα δικαιώματα αυτά. Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση των δικαιωμάτων του ανθρώπου τα κατοχυρώνει όμως και έναντι του νομοθέτη.

Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι το τεκμήριο αθωότητας είναι συγγενές αλλά όχι ταυτόσημο με τον κανόνα «in dubio pro reo». Διότι ενώ ο τελευταίος αυτός κανόνας αφορά το ύστατο στάδιο της ποινικής δίκης, εκείνο δηλαδή της αποφάσεως, το τεκμήριο αθωότητας διέπει όλα τα στάδια της ποινικής δίκης.

Το τεκμήριο της αθωότητας πάυει να λειτουργεί από τη στιγμή που δημοσιευθεί καταδικαστική απόφαση. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των δικαιωμάτων του ανθρώπου δέχεται ότι μια ποινική κατηγορία δεν

έχει δεόντως εφοσον η αθωωτική ή δικαστική απόφαση δεν έχει ακόμα καταστεί τελική και ότι επομένως το άρθρο 6§1 ΕΣΔΑ εφαρμόζεται και στη διαδικασία ενώπιον δικαστηρίων που δικάζουν κατ' έφεση ή κατ' αναίρεση, αν προβλέπονται τέτοια ένδικα μέσα κατά το αντίστοιχο εθνικό δίκαιο.

ΙΙΙ. ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΚΟΛΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΩΝ

Η γενική περιγραφή του αξιοποίνου και η πρόβλεψη της ποινής γίνεται απο το νομοθέτη, αλλά ***η εκδίκαση της συγκεκριμένης αξιόποινης συμπεριφοράς γίνεται απο τα δικαστήρια.***

Τι θεωρεί το Σύνταγμα ως Δικαστήριο προκύπτει απο το άρθρο 87§1 κατά το οποίο τα δικαστήρια συγκροτούνται εκ τακτικών δικαστών απολαυόντων λειτουργικής και προσωπικής ανεξαρτησίας.

Ρητώς απαγορεύει το Σύνταγμα (αρ.8) τη σύσταση δικαστικών επιτροπών και έκτακτων δικαστηρίων με οποιοδήποτε όνομα. Απαγορεύει ακόμα την ακούσια στέρηση του ορισμένου από τον νόμο δικαστή.

Από τον κανόνα ότι ο κολασμός των εγκλημάτων γίνεται από τα δικαστήρια και όχι απο το νομοθέτη ή απο τη διοίκηση το Σύνταγμα περιέχει δύο εξαιρέσεις υπέρ της διοικήσεως. Πράγματι κατά το άρθρο 96§2 είναι δυνατό με νόμο να ανατεθεί και σε αρχές ασκούσες αστυνομικά καθήκοντα η εκδίκαση αστυνομικών παραβάσεων τιμωρουμένων δια προστίμου. Επίσης είναι δυνατό να ανατεθεί σε αρχές αγροτικής ασφαλείας η εκδίκαση των περί τους αγρούς πταισμάτων και των εξ' αυτών απορρεουσών ιδιωτικών διαφορών. Τελικώς πάντως ο ποινικός κολασμός ελέγχεται από τα δικαστήρια.

Αν και δεν αφορούν την εκδίκαση εγκλημάτων, αποτελούν παρεκλίσεις απο το δικαστικό μονοπώλιο της απονομής της ποινικής δικαιοσύνης η **απονομή χάρης (αρ.47§1)** από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και η **χορήγηση αμνηστίας (αρ.47§§3,4)** απο τη Βουλή.

Το Σύνταγμα προβλέπει επίσης παρεκλίσεις από τον κανόνα του κολασμού των εγκλημάτων απο τα τακτικά ποινικά δικαστήρια στις περιπτώσεις των στρατοδικείων, ναυτοδικείων και αεροδικείων, των δικαστηρίων λειών, του ειδικού δικαστηρίου που δικάζει υπουργούς και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Ο δικαστικός κολασμός μιας πράξεως ή παραλείψεως γίνεται μόνο μια φορά: **ne bis in idem** Από τη στιγμή που εκδοθεί η απόφαση η κριθείσα πράξη δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο νέου δικαστικού κολασμού. Το Σύνταγμά μας, εν αντιθέσει προς μερικά ξένα Συντάγματα και διεθνείς διακηρύξεις, δεν διακηρύσσει ρητώς την αρχή ne bis in idem αλλά αυτή προκύπτει αβίαστα από την έννοια της ποινής του άρθρου 7§1.

IV. ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΕΚΤΙΣΕΩΣ ΤΗΣ ΠΟΙΝΗΣ

A. Απαγορευμένες ποινές.

Δήμευση είναι η ως ποινή επιβαλλόμενη χωρίς αποζημίωση αφαίρεση της συνολικής περιουσίας και η απόδοσή της στο δημόσιο. Η δήμευση έχει χαρακτήρα περιουσιακό, επιβάλλεται σε περιουσιακά στοιχεία και αφορά την παρούσα, κατά τη στιγμή της επιβολής της δήμευσης, περιουσία και όχι την μελλοντική. α). Η δήμευση διακρίνεται σε γενική, η οποία και απαγορεύεται, και σε ειδική η

οποία επιτρέπεται. Γενική είναι η δήμευση που αφορά τη συνολική περιουσία του προσώπου, η καθολική στέρηση της περιουσίας, κατά το χρόνο της επιβολής της. Κατά ρητή συνταγματική επιταγή, η γενική δήμευση απαγορεύεται. **β)** Ειδική δήμευση είναι αυτή που επιβάλλεται σε συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία. Από την ποινική νομοθεσία προβλέπεται ως παρεπόμενη ποινή η δήμευση εργαλείων και προϊόντων εγκλήματος (*instrumenta et producta sceleris*).

Ενώ η γενική δήμευση αφαιρεί μόνο την περιουσία και μάλιστα μόνο την παρούσα, σε δεδομένη στιγμή ο λεγόμενος **πολιτικός θάνατος** προχωρεί πολύ πιο πέρα: καταργεί αφενός όλα τα εκ του νόμου ή συμβάσεως δικαιώματα και τις έννομες σχέσεις του παρόντος και αποκλείει αφετέρου την απόκτηση δικαιωμάτων στο μέλλον. Αποτελεί δηλαδή την κρατική επιβολή σε ένα ζών πρόσωπο όλων των εννόμων συνεπειών του φυσικού θανάτου: λήξη της ικανότητας δικαίου, λήξη των προσωποπαγών εννόμων σχέσεων ή συμβάσεων, μεταβίβαση της περιουσίας του αιτία θανάτου στους κληρονόμους του, γενικά λήξη της προσωπικότητας.

Ο βάνανσος αυτός θεσμός του πολιτικού θανάτου προβλεπόταν από τον ποινικό νόμο του 1833 αλλά καταργήθηκε μετά την εκθρόνιση του Όθωνα. Όλα τα μεταγενέστερα Συντάγματα περιείχαν ειδική απαγορευτική διάταξη που όμως παραλείφθηκε στο ισχύον Σύνταγμα ως αυτονόητη. Η απαγόρευση πάντως του πολιτικού θανάτου προκύπτει αναμφισβήτητα από τη συνταγματική προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας της οποίας ο πολιτικός θάνατος αποτελεί καίρια προσβολή.

Ο πολιτικός θάνατος αντίκειται και στη διάταξη του άρθρου 16 του Διεθνούς Συμφώνου ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων του 1966

κατά την οποία «παν πρόσωπον δικαιούται της εν παντί τόπω αναγνωρίσεως της νομικής υποστάσεώς του».

Το Σύνταγμα πάντως δεν απαγορεύει την θανατική ποινή, παρά μόνο επι των πολιτικών εγκλημάτων. Πρόκειται για μια ευνοϊκή αντιμετώπιση των πολιτικών εγκλημάτων που αποτελεί επιβίωση φιλελεύθερων αντιλήψεων του ρομαντικού 19^{ου} αιώνα. Μετά τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο η αντιμετώπιση των πολιτικών εγκληματιών άρχισε να γίνεται αυστηρότερη και συχνά δυσμενέστερη σε σχέση με τους κοινούς εγκληματίες.

B. Απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής ποινής ή μεταχειρίσεως.

Η παρ.2 του άρθρου 7 Σ. Απαγορεύει γενικά τα βασανιστήρια, οποιαδήποτε σωματική κάκωση, βλάβη υγείας ή άσκηση ψυχολογικής βίας καθώς και κάθε άλλη προσβολή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, τόσο ως ποινή, όσο και με κάθε άλλη μορφή (π.χ. ανακριτικής μεθόδου).

Μια ποινή επομένως που, γενικά ή στη συγκεκριμένη εφαρμογή της, θελημένα ή μη, έχει ένα απο τα ανωτέρω αποτελέσματα αντίκειται στο Σύνταγμα. Τέτοια είναι και η ποινή που συνεπάγεται παρατεταμένη απομόνωση ή σοβαρή προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας. Ως απάνθρωπη μπορεί επίσης να χαρακτηριστεί και η ισόβια κάθειρξη χωρίς νομική δυνατότητα πρόωρης απολύσεως.

Ασυμβίβαστη με την ανθρώπινη αξιοπρέπεια μπορεί να θεωρηθεί και η επιβολή ποινής ανεξάρτητα από την υπαιτιότητα του τιμωρουμένου ή η επιβολή ποινής αποκλειστικώς ή κυρίως προς εκφοβισμό τρίτων.

Στη απαγόρευση της απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισεως υπόκεινται όχι μόνο οι κύριες ή παρεπόμενες ποινές, αλλά γενικά κάθε κρατικός περιορισμός της προσωπικής ελευθερίας, με τη μορφή πχ των μέτρων ασφαλείας. Για την περαιτέρω ανάλυση του άρθρου 7§2 αρκεί εδώ η παραπομπή στο κεφάλαιο για το δικαίωμα σωματικής και ψυχικής ακεραιότητας.

Διεξοδικούς κανόνες περιέχει ο «Κώδικας βασικών κανόνων για τη μεταχείριση των κρατουμένων κλπ». Η απάνθρωπη ή εξευτελιστική ποινή ή μεταχείριση απαγορεύεται και από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και την Διεθνή Σύμβαση κατά των βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισεως της 10 Δεκεμβρίου 1984.

Υ.ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΑΔΙΚΩΣ Ή ΠΑΡΑΝΟΜΩΣ ΚΑΤΑΔΙΚΑΣΘΕΝΤΩΝ

Κατά το άρθρο 7§4 του Συντάγματος, «νόμος ορίζει του όρους υπό τους οποίους παρέχεται υπό του κράτους, κατόπιν δικαστικής αποφάσεως, αποζημίωσις εις αδίκως ή παρανόμως καταδικασθέντας...». Οι σχετικές διατάξεις περιλαμβάνονται στα άρθρα 533-545 ΚποινΔ.

Αξίωση αποζημίωσης έχουν όχι μόνο οι αδίκως καταδικασθέντες ή προφυλακισθέντες, αλλά και οι δικαιούμενοι διατροφής. Ο νόμος προβλέπει εξαιρέσεις της υποχρέωσης του Δημοσίου προς αποζημίωση, και μάλιστα υποχρεωτικά, «εάν ο καταδικασθείς, εγένετο παραίτιος της καταδίκης ή προφυλακίσεως εκ προθέσεως ή μεγάλης αμελείας» ή δυνητικώς, για λόγους αναφερομένους στην πράξη που υποβλήθηκε στην ανάκριση ή το πρόσωπο του

προφυλακισθέντος. Οι τελευταίοι αυτοί λόγοι δεν συμβιβάζονται όμως με το τεκμήριο της αθωότητας, ούτε με τον κανόνα *nullum crimen nulla poena sine lege* αφού επιβάλλουν κυρώσεις για μια μη αξιόποιοι συμπεριφορά.

Η αποζημίωση αφορά κάθε περιουσιακή ζημία του καταδικασθέντος, προφυλακισθέντος ή δικαιούχου διατροφής απο την ολική ή μερική εκτέλεση της ποινής ή της προφυλακίσεως, επομένως τόσο τη θετική και την αποθετική ζημία (διαφυγόν κέρδος). Επιπλέον της αποζημιώσεως για περιουσιακή ζημία, ο νόμος προβλέπει επίσης προσωπική και αμεταβίβαστη χρηματική ικανοποίηση του καταδικασθέντος ή προφυλακισθέντος. Όχι η επιδίκαση καθ' εαυτή, αλλά μόνο το ποσό της ικανοποιήσεως ορίζεται κατά την κρίση του Δικαστηρίου, δεν μπορεί όμως να είναι κατώτερο των 100 μεταλλικών δραχμών για κάθε μέρα.

Η αναγνώριση της αξιώσεως γίνεται σε δύο στάδια: πρώτον αποφαίνεται το ποινικό δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση επί της υποθέσεως με ιδιαίτερη σύγχρονη απόφαση για την υποχρέωση του δημοσίου προς αποζημίωση και μπορεί επίσης να αποφανθεί ότι η καταδίκη ή η προφυλάκιση δεν οφείλεται σε παράνομη ενέργεια των δικαστών που απεφάσισαν την καταδίκη ή προφυλάκιση. Αν αναγνωριστεί η υποχρέωση του Δημοσίου προς αποζημίωση, ο δικαιούχος δικαιούται να εγείρει αγωγή περί της αποζημιώσεως ενώπιον των Πολιτικών δικαστηρίων, που δεν εξετάζουν πια την υποχρέωση του Δημοσίου, αλλά ορίζουν απλώς το ύψος της αποζημίωσης.

Το κράτος έχει δικαίωμα αναγωγής κατά «παντός όστις δια παρανόμου ενεργείας, εγένετο αίτιος της καταδίκης ή προφυλακίσεως, κατά δε του δικαστού ή του ανακριτικού υπαλλήλου,

συμφώνως προς τις περί αγωγής κακοδικίας διατάξεις». Αναγωγή κατά δικαστού αποκλείεται, αν το ποινικό δικαστήριο της κυρίας υποθέσεως είχε αποφανθεί ότι η καταδίκη ή η αποφυλάκιση δεν οφείλεται σε παράνομη ενέργειά του.

Στην πράξη η συνταγματική πρόβλεψη αποζημιώσεως των αδίκως καταδικασθέντων ή προφυλακισθέντων παραμένει απραγματοποίητη. Τα Ποινικά δικαστήρια, οδηγούμενα προφανώς απο μία υπερβολική προσήλωση στα ταμειακά συμφέροντα του κράτους, χαρακτηρίζουν σχεδόν στερεότυπα την προφυλάκιση ως δικαιολογημένη και απορρίπτουν την υποχρέωση του κράτους προς αποζημίωση.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Εκ των ανωτέρω αναπτυχθέντων συνάγεται το συμπέρασμα ότι στη σύγχρονη εποχή, στα πλαίσια της σύγχρονης έννομης τάξης, τα συνταγματικά δικαιώματα εμφανίζουν, εκτός απο θεωρητικό, κυρίως πρακτικό ενδιαφέρον διότι ανάγονται στις καθημερινές σχέσεις μεταξύ κυβερνώντων και κυβερνωμένων, οι οποίες και καθορίζουν το γενικότερο πολιτικό κλίμα της χώρας και επαληθεύουν ή διαψεύδουν στην πράξη την τήρηση και αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων του Συντάγματος.

Μέσα στα πλαίσια της κρατικά οργανωμένης κοινωνικής συμβίωσης κατοχυρώνεται το θεμελιώδες ατομικό δικαίωμα της προσωπικής ελευθερίας του ανθρώπου, αναγκαία συνέπεια της οποίας είναι η απαγόρευση της φυλάκισης. Η ιδιαίτερη συνταγματική διατύπωση της απαγόρευσης έχει τη δική της ιστορική καταγωγή. Το Σύνταγμα επαναλαμβάνει στα άρθρα 6 και 7 «παραδοσιακές διατάξεις» οι οποίες καθιερώθηκαν για την προστασία του ανθρώπου απο αυθαίρετες ενέργειες της κρατικής εξουσίας, στο πλαίσιο κυρίως

της ποινικής δίωξης. Πρόκειται για την προστασία της αποκαλούμενης προσωπικής ασφάλειας, η οποία διακρίνεται σε προστασία απο αυθαίρετη καταδίωξη, σύλληψη, φυλάκιση και οποιοδήποτε άλλο περιορισμό της φυσικής ελευθερίας (αρ.5§3,6Σ) και σε προστασία που αφορά την άσκηση της ποινικής αγωγής, την ποινική δίκη και την ποινή (αρ.7Σ). Η προσωπική ασφάλεια κατοχυρώνεται συνταγματικά και όσον αφορά τη διοικητική και οποιαδήποτε άλλη διαδικασία.

Η προσωπική ασφάλεια λοιπόν προστατεύεται απο το Σύνταγμα τόσο κατά τη φάση της σύλληψης και κράτησης (προσωπική ασφάλεια υπό τη στενή έννοια του όρου), όσο και κατά τη φάση της άσκησης της ποινικής κατηγορίας, την εκδίκαση, την επιβολή και την έκτιση της ποινής.

Γενικά στα άρθρα 6 και 7 του Συντάγματος εκδηλώνεται η πρόθεση του Συντακτικού νομοθέτη να θέσει φραγμό σε αυθαιρεσίες της διοίκησης, των δικαστικών (αρ 6) καθώς και των νομοθετικών οργάνων (αρ.7) με σκοπό την προστασία, σε κάθε περίπτωση απειλής, του συνταγματικά κατοχυρωμένου δικαιώματος της προσωπικής ελευθερίας και δη της προσωπικής ασφάλειας των ανθρώπων.-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

1.Σχετικά με το άρθρο 5 παρ.3 Συνταγματος

-Νόμος 1867/1989: Προσωπική κράτηση κατ'εφαρμογή των διατάξεων του Κ.Ε.Δ.Ε

-Νόμος 2065/1992: Αναμόρφωση της άμεσης φορολογίας

2.Σχετικά με το άρθρο 6 Συντάγματος

-Κώδικας Ποινικής Δικονομίας(5^ο κεφάλαιο –Σύλληψη και προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου. Αρ.275-304)

-Ν.1916 1990 για την προστασία της κοινωνίας από το οργανωμένο έγκλημα

-Ποινικός Κώδικας
αρ.325-326

3.Σχετικά με το άρθρο 7 Συντάγματος

-Ποινικός Κώδικας αρ.137^α-137δ

-Ν 1949/1991 –Κύρωση Σύμβασης για πρόληψη βασανιστηρίωνκαι απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας αρ.10-16

-ΚΠΔ Γ'Κεφάλαιο αρ.533-545

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ

1. Υπό όρους διακοπή προσωρινής κράτησης για εισαγωγή ασθενούς σε θεραπευτήριο. Αναίρεση υπέρ του νόμου, του βουλεύματος του Συμβουλίου Εφετών Πειραιώς, για παραβίαση των διατάξεων 291 παρ.1 και 282 ΚΠΔ, που ανάγονται στην προδικασία της ποινικής δίκης (αρ.484 παρ.2 ΚΠΔ).

ΠΗΓΗ-ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Δικαστήριο: ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Τόπος: Αθήνα

Αριθ. Απόφασης: 1328

Ετος: 1989

Περίληψη Προϋποθέσεις επιβολής περιοριστικών όρων και προσωρινής κράτησης και αντικατάστασης αυτών. Αρση προσωρινής κρατήσεως και επιβολής αντ'αυτής περιοριστικών όρων. Αναιρεείται το προσβαλλόμενο βούλευμα υπέρ του νόμου διότι διεκόπη για ένα δίμηνο **προσωρινή κράτηση** κατηγορουμένου, προκειμένου να εγχειρισθεί, κατά παράβαση των α. 291 παρ. 1 και 282 ΚΠΔ.

2. Υπόθεση κρατουμένου στις φυλακές Πατρών .Αίτηση αναίρεσης κατά βουλεύματος του Συμβουλίου Εφετών Πατρών με το οποίο απορρίφθηκε η υφ'όρον απόλυση του κατά τις διατάξεις των άρθρων 105 επ.ΠΚ

ΠΗΓΗ-ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Δικαστήριο: ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ ΣΕ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Τόπος: Αθήνα

Αριθ. Απόφασης: 738

Ετος: 2001

Περίληψη-Προσωρινή κράτηση - Απαράδεκτη αναίρεση - Απόλυση υπό όρο -. Ο κατηγορούμενος δικαιούται να προσβάλει με αναίρεση το βούλευμα με το οποίο το δικαστικό συμβούλιο αποφαινεται για την παράταση του ανώτατου ορίου διάρκειας της προσωρινής κράτησης ή επιλύει αμφιβολία ή αντίρρηση ως προς τη συμπλήρωση ή παράταση του ορίου αυτού. Απορρίπτεται ως απαράδεκτη η υπό κρίση αίτηση αναίρεσης κατά του βουλεύματος του Συμβουλίου Εφετών, με το οποίο απορρίφθηκε η έφεση του αναιρεσιόντος κατά του βουλεύματος του Συμβουλίου Πλημ/κων, το οποίο απέρριψε την αίτηση του για απόλυση υφ'όρον, ενόψει και του ότι ο κατάδικος επιτρέπεται να ασκήσει μόνο έφεση κατά του παραπάνω βουλεύματος του Συμβουλίου Πλημ/κων.

3. Υπόθεση κατηγορουμένου για ηθική αυτουργία σε κλοπή. Ενταλμα σύλληψης και προσωρινής κράτησης σε αντικατάσταση όρων εγγυοδοσίας, απαγόρευσης εξόδου από τη χώρα και αυτοπρόσωπης εμφάνισης ενώπιον αστυνομικού τμήματος, λόγω μη συμμόρφωσης.

ΠΗΓΗ-ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Δικαστήριο: Εφετείο

Τόπος: Πατρών

Αριθ. Απόφασης: 57

Ετος: 1995

Περίληψη--Προσωρινή κράτηση -. Επιβολή περιοριστικών όρων. **Προσωρινή κράτηση** λόγω παραβίασης του περιοριστικού όρου της εγγυοδοσίας. Αρση της διαταχθείσας προσωρινής κράτησης, επειδή η μη συμμόρφωση του κατηγορούμενου στον περιοριστικό όρο της εγγυοδοσίας δεν οφείλεται σε απείθεια αυτού ή σε διάθεση φυγής του, αλλά σε οικονομική αδυναμία του να καταβάλλει την καθορισθείσα χρηματική εγγύηση του 1.000.000 δραχμών, αφού αυτός είναι πολύτεκνος κι εργάζεται ως εργάτης και αδυνατεί να ανταποκριθεί οικονομικά στο ύψος της εγγύησης, ενώ έχει μόνιμη διαμονή και δεν είναι φυγόποινος ή φυγόδικος.

4. Αθώωση Πακιστανού για απόπειρα ανθρωποκτονίας. Έφεση Εισαγγελέως εφετών Πειραιώς. Ερημοδικία Πακιστανού κατά την εκφώνηση της υπόθεσης. Σύλληψη Πακιστανού και προσαγωγή στο Μ.Ο.Ε

ΠΗΓΗ-ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Δικαστήριο--ΕΦΕΤΕΙΟ

Τόπος Πειραιά

Αριθ. Απόφασης 75

Ετος 1994

Περίληψη--Ερημοδικία κατηγορουμένου - Έφεση αθωωτικής απόφασης - Ανώτατο όριο προσωρινής κράτησης - Κλήτευση κατηγορουμένου - Γνωστή διαμονή - Αναστολή διαδικασίας - **Σύλληψη** κατηγορουμένου - Προσαγωγή κατηγορουμένου -. Για να δικασθεί ερήμην (σαν να ήταν παρών) στο Μικτό Ορκωτό Εφετείο κατηγορούμενος για κακούργημα, που αθώωθηκε στο Μικτό Ορκωτό Δικαστήριο, ύστερα από έφεση του Εισαγγελέα Εφετών που αποβλέπει στην καταδίκη του, πρέπει να έχει απολυθεί από τις φυλακές λόγω συμπλήρωσης του ανωτάτου ορίου προσωρινής κράτησης και να κλητεύθηκε ως γνωστής διαμονής. Εν προκειμένω ο κατηγορούμενος δικάστηκε και αθώωθηκε πριν την συμπλήρωση του ανωτάτου ορίου προσωρινής κράτησης και δεν εμφανίστηκε στο Δικαστήριο αν και κλητεύθηκε ως γνωστής διαμονής. Κατ' ανάλογη εφαρμογή των άρθρων 432 και 435 παρ. 1 πρέπει να ανασταλεί η πρόοδος της διαδικασίας, συνάμα δε να διαταχθεί η **σύλληψη** του κατηγορουμένου, ώστε να καταστεί δυνατή η προσαγωγή του στο ΜΟΕ και η εκδίκαση της υπόθεσης.

5. Υπόθεση Αλβανού κατηγορουμένου για ανθρωποκτονία από πρόθεση, ληστεία και βιασμό. Προσωρινή κράτηση λόγω βεβαιότητας για διάπραξη αναλόγων εγκλημάτων στο μέλλον. Δημόσιος κίνδυνος. Εξακολούθηση της προσωρινής κράτησης πέραν του εξαμήνου.

ΠΗΓΗ-ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Δικαστήριο ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΩΝ

Τόπος Αθήνα

Απόφασης

Αριθ. 5034

Ετος 1996

Περίληψη--Προσωρινή κράτηση -. Το **ένταλμα** προσωρινής κράτησης δεν παύει να ισχύει χωρίς άλλο, εάν η ανάκριση έχει περατωθεί και ο Εισαγγελέας δεν υποβάλλει, κατ' άρ. 287 παρ. 1 ΚΠΔ, εμπρόθεσμα πρόταση στο Συμβούλιο, εφόσον διαρκεί η προθεσμία των τριάντα ημερών. Το Συμβούλιο κρίνει ότι πρέπει να διαταχθεί η προσωρινή κράτηση του κρατούμενου. Δεν απαιτείται να καθοριστεί χρόνος διάρκειας της προσωρινής κράτησης του κατηγορούμενου διότι δεν πρόκειται για παράταση, αλλά για έλεγχο διάρκειας αυτής.

6. Υπόθεση αγρότη από Θεσπρωτία. Παράνομη Σύλληψη σε εκτέλεση αποφάσεως του τρ.πλημμ. Χαλκίδος σε βάρος ατόμου με τα ίδια στοιχεία πλην όμως ναυτικού.

ΠΗΓΗ-ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Δικαστήριο ΕΦΕΤΕΙΟ

Τόπος Αθήνα

Απόφασης

Αριθ 3043

Ετος 1989

Περίληψη--Αστική ευθύνη του Δημοσίου. **Παράνομη σύλληψη** για κράτηση ατόμου. Χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη. Λόγω νόθευσης από αστυνομικό όργανο αποσπάσματος υπό εκτέλεση αποφάσεως συνελήφθη και κρατήθηκε παράνομα άλλο άτομο αντί του πραγματικώς διαπράξαντος τα αδικήματα. Συνεπεία λοιπόν της παράνομης σύλληψης και κράτησης του μη διαπράξαντος τα αδικήματα ατόμου, το άτομο αυτό έχει υποστεί θετικές και αποθετικές ζημιές, τις οποίες οφείλει να του

αποκαταστήσει το Δημόσιο. Προσέτι το Δημόσιο οφείλει να του καταβάλει και χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης.

7.

ΠΗΓΗ-ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Δικαστήριο ΕΦΕΤΕΙΟ

Τόπος Αθήνα

Απόφασης

Αριθ533

Ετος1990

Περίληψη--Προσφυγή κατηγορουμένου κατ'απευθείας κλησεώς του. Εκπρόθεσμη η ασκησή της. Ανωτέρα βία αναστέλλει προθεσμία ασκησεώς της. Το δικαστήριο κρίνει την ύπαρξη αν. βίας και όχι ο εισαγγελέας, διασπώντας έτσι από τον νομοθέτη το καθιερωμένο σύστημα κρίσεως προσφυγών και κατά παράβαση της γενικής αρχής της οικονομίας της ποιν. δίκης. Προσφυγή προσώπων με ιδιάζουσα δησιδικία, έχει δικαιοδοσία το Δικαστικό Συμβούλιο των Εφετών.

8.Υπόθεση δικηγόρου Αθηνών ,κατηγορουμένου για περιύβριση δικαστικής αρχής κατά συρροή.

ΠΗΓΗ-ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Δικαστήριο ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ ΣΕ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Τόπος ΑΘΗΝΑ

Απόφασης

Αριθ340

Ετος1994

Περίληψη --Επιεικέστερος νόμος - **Αναδρομικότητα** - Περιύβριση αρχής -. Εφόσον ο νεώτερος ν. 2172/1993 κατήργησε τη διάταξη για περιύβριση αρχής (181 παρ.1 ΠΚ), αν η υπόθεση εκκρεμεί στο ακροατήριο ο κατηγορούμενος για την πράξη αυτή κηρύσσεται αθώος, ενώ αν η υπόθεση εκκρεμεί στο δικαστικό συμβούλιο τούτο αποφαινεται να μη γίνει κατηγορία. Ο Αρειος Πάγος εφαρμόζει αυτεπαγγέλτως την επιεικέστερη ποινική διάταξη, έστω και αν δεν εμφανισθεί ο αναιρεσιών, εφόσον κριθεί παραδεκτή η αίτηση αναίρεσης.

9.Ειδική αιτιολογία εν όψει του τεκμηρίου αθωότητας.Αδυναμία σχηματισμού δικανικής πεποίθησης.

ΠΗΓΗ-ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Δικαστήριο ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ

ΤόποςΑΘΗΝΑ

Αριθ. Απόφασης: 214

Ετος2002

Περίληψη--Απάτη - **Τεκμήριο αθωότητας** - Αιτιολογία αθωωτικής απόφασης -. Στοιχεία απάτης. Δεν συντρέχει το στοιχείο της αθέμιτης παραπλάνησης όταν εκείνος προς τον οποίο έγιναν οι ψευδείς παραστάσεις γνώριζε την πραγματική κατάσταση ως προς τα φερόμενα ως ψευδή γεγονότα και χωρίς να παραπλανηθεί προέβη στην κατάρτιση της σχετικής σύμβασης. Πότε η αθωωτική απόφαση έχει ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία ενόψει και του τεκμηρίου αθωότητας που θεσπίζεται στην ΕΣΔΑ. Ορθή και αιτιολογημένη απαλλαγή για απάτη των κατηγορουμένων, οι οποίοι κατά την κατηγορία παραπλάνησαν την πολιτικώς ενάγουσα να προβεί στην αγορά των δύο ακινήτων παριστάνοντας εν γνώσει τους ψευδώς ότι ήταν διαμερίσματα ενώ ήταν στην πραγματικότητα υπόγεια, διότι αποδείχθηκε ότι η πολιτικώς ενάγουσα γνώριζε ότι ήταν υπόγεια και άρα δεν παραπλανήθηκε για την αγορά τους.

10. Δήμευση παρανόμως κατεχομένων αντικειμένων.(όπλων).

ΠΗΓΗ-ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Δικαστήριο ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ

Τόπος ΑΘΗΝΑ

Απόφασης

Αριθ 896

Ετος 1998

Περίληψη Είναι επαρκώς αιτιολογημένη η προσβαλλόμενη απόφαση που καταδίκασε τον κατηγορούμενο για παράνομη οπλοκατοχή και επέβαλε τη **δήμευση** των παρανόμως κατεχομένων όπλων. Δεν είναι αυτοτελής ο ισχυρισμός του κατηγορουμένου ότι τα προαναφερόμενα αντικείμενα δεν ήταν όπλα αλλά απλά κειμήλια, τα οποία αυτός κατείχε για διακοσμητικούς λόγους.

11. Έκδοση Αμερικανού υπηκόου στην Πολιτεία της Ν.Υόρκης των Η.Π.Α για φόνο δευτέρου βαθμού ,τιμωρούμενο με θανατική ποινή.

ΠΗΓΗ-ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Δικαστήριο ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ ΣΕ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Τόπος ΑΘΗΝΑ

Αριθ

Απόφασης 269

Ετος 1999

Περίληψη--Έκδοση -. Μεταξύ Ελλάδας και ΗΠΑ εξακολουθεί να ισχύει η από 6.5.1931 διμερής συνθήκη περί αμοιβαίας έκδοσης εγκληματιών (ν. 5554/1932) και το από 2.9.1937 πρωτόκολλό της (ν. 1115/1938). Σύμφωνα με το πρωτόκολλο αυτό, το δικαστήριο που επιλαμβάνεται της εκδίκασης αίτησης έκδοσης κρίνει μόνο κατά πιθανολόγηση αν είναι επαρκείς οι αποδείξεις για τη παραπομπή του εκζητούμενου σε δίκη. Εν προκειμένω, υπάρχουν επαρκή στοιχεία που πιθανολογούν την ενοχή του εκζητούμενου για φόνο δεύτερου βαθμού που τιμωρείται από τη νομοθερία της Ν. Υόρκης ως κακούργημα με ποινή κάθειρξης από 15 χρόνια ως ισόβια. Αρχή ειδικότητας στην έκδοση. Αφού η έκδοση ζητείται για πράξη που δεν τιμωρείται με **θανατική ποινή** δεν ανακύπτει ζήτημα πειτρεπού της έκδοσης του εκκαλούντος από την Ελλάδα, λόγω της κατάργησης της θανατικής ποινής. Απορρίπτεται ως βάσιμος ο λόγος έφεσης ότι το εκζητούν κράτος θα μετατρέψει την κατηγορία και θα τον καταδικάσει για φόρον πρώτου βαθμού, για την οποία προβλέπεται η **θανατική ποινή**, διότι το εκζητούν κράτος δεσμεύεται από την αρχή της ειδικότητας και δεν μπορεί να δικάσει τον εκζητούμενο για άλλη βαρύτερη μορφή εγκλήματος ούτε πιθανολογείται ότι το κράτος των ΗΠΑ δεν θα τηρήσει της υποχρεώσεις του από τη διεθνή σύμβαση.

12. Αποζημίωση αδικώς καταδικασθέντος.

ΠΗΓΗ-ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Δικαστήριο ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ ΤΜΗΜΑ Α'

Τόπος Αθήνα

Αριθ

Απόφασης 1200

Ετος 1979

Περίληψη--Αδικοπραξία - Αποζημίωση - Παραγραφή - Καταδίκη - Δεδικασμένο -. Σε περίπτωση ποινικής δίωξης και καταδίκης που είναι αποτέλεσμα παράνομης ενέργειας (ηθική αυτουργία σε ψευδή καταμήνυση, ψευδορκία), ο **αδικώς καταδικασθείς** δικαιούται να ζητήσει αποζημίωση. Η καταδικαστική (ποινική) απόφαση δεν αποτελεί δεδικασμένο για τα πολιτικά δικαστήρια. Το δικαίωμα για αποζημίωση του αδικώς καταδικασθέντος παραγράφεται μετά την πάροδο 5ετίας από την ανατροπή της καταδίκης και αθώωσης (με αίτηση επαναλήψεως διαδικασίας).

ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

1)ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Δικαστήριο: ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Τόπος:Αθήνα

Απόφασης

Αριθ1328

Ετος 1989

Πρόεδρος Παπαγεωργίου

Εισηγητές Σακελλαρόπουλος

Κείμενο Απόφασης

Η προκειμένη, από 14/3/1989, αίτηση του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου για αναίρεση, υπέρ του νόμου, του 30/1989, περί διακοπής προσωρινής κρατήσεως, βουλεύματος του Συμβουλίου Εφετών Πειραιώς, εισήχθη νομίμως ενώπιον της Ολομελείας και είναι παραδεκτή (άρθρ. 10, 484 παρ. 2, 505 παρ. 2 εδ. β' του Κ.Ποιν.Δ., 3 παρ.1 στοιχ. α' του Ν. 3810/1957, 5 του Κανονισμού λειτουργίας του Αρείου Πάγου).

Κατά τις διατάξεις των άρθρων 282 παρ. 1 εδ. α' και 286 παρ. 3 εδ. α, β' του Κ.Ποιν.Δ., όπως έχουν αντικατασταθεί δια του πρώτου άρθρου του Ν. 1128/1981, αν στη διάρκεια της προδικασίας προκύψουν αποχρώσεις ενδείξεις ενοχής του κατηγορουμένου για κακούργημα ή για τιμωρούμενο με ποινή φυλακίσεως διάρκειας τριών τουλάχιστον μηνών, πλημμέλημα, είναι δυνατή η επιβολή, εις βάρος του, είτε περιοριστικών όρων είτε προσωρινής κρατήσεως, όταν τούτο κρίνεται απολύτως αναγκαίο για την πρόληψη τελέσεως νέων κακούργημάτων ή πλημμελημάτων ή την παρεμπόδιση εξαιρετικά πιθανής φυγής του κατηγορουμένου ή όταν ο κατηγορούμενος κρίνεται ιδιαίτερα επικίνδυνος (282 παρ. 1 εδ. α') ο ανακριτής, εφόσον διαρκεί η ανάκριση μπορεί, με αιτιολογημένη διάταξή του, έπειτα από γραπτή γνώμη του Εισαγγελέα, να αντικαταστήσει την προσωρινή κράτηση, ή να αλλάξει τους όρους που έχουν επιβληθεί, με άλλους δυσμενέστερους ή επιεικέστερους (286 παρ. 3 εδ. α', β).Ορίζεται δε, στη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 291 του Κ.Ποιν.Δ., ότι εάν η προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου συνεχίσθηκε και μετά την παραπομπή του σε δίκη, το αρμόδιο συμβούλιο (που προσδιορίζεται στην επόμενη παράγραφο 2), οποτεδήποτε, ή το δικαστήριο σε περίπτωση που θα αναβληθεί ή θα ματαιωθεί, για οποιονδήποτε λόγο, η εκδίκαση, μπορεί, ύστερα από αίτηση του κατηγορουμένου ή του Εισαγγελέα ή και αυτεπαγγέλτως, να διατάξει να επιβληθούν περιοριστικοί όροι αντί για προσωρινή κράτηση. Από την τελευταία αυτή διάταξη, συνδυαζόμενη με τις προαναφερθείσες, καθώς και

με τις διατάξεις των άρθρων 282 παρ. 2, 296,298 του Κ.Ποιν.Δικ., που ορίζουν, αντιστοίχως, α) τα είδη των περιοριστικών όρων, ενδεικτικώς, β) τον σκοπό των περιοριστικών όρων και γ) τους λόγους αντικαταστάσεώς τους με προσωρινή κράτηση, προκύπτει ότι εάν μετά την παραπομπή, σε δίκη, κατηγορουμένου που εξακολουθεί να ευρίσκεται σε προσωρινή κράτηση, γίνει σαφές ότι υπό τις συντρέχουσες, συγκεκριμένες, περιστάσεις, ο κατά το άρθρο 282 παρ. 1 εδ. α' του Κ.Ποιν.Δ. σκοπός της προσωρινής κρατήσεως μπορεί, ήδη, να επιτευχθεί και με την επιβολή περιοριστικών, μόνο, όρων, δύναται το αρμόδιο συμβούλιο να άρει, για αόριστο ή ορισμένο χρόνο, αναλόγως των περιστάσεως, την προσωρινή κράτηση και να επιβάλει, αντιστοίχως, στον κατηγορούμενο, κατάλληλους περιοριστικούς όρους. Οι περιστάσεις δε που δικαιολογούν την για ορισμένο, ενδεχομένως χρόνο άρση της προσωρινής κρατήσεως και την αντ' αυτής επιβολή των κατάλληλων περιοριστικών όρων, που μπορούν, επίσης, στη συγκεκριμένη περίπτωση, να επιτύχουν τον σκοπό της προσωρινής κρατήσεως, είναι δυνατό να συνίστανται και σε σοβαρή ασθένεια του κρατουμένου που επιβάλλει την εισαγωγή και παραμονή του, για νοσηλεία, σε νοσηλευτικό, εκτός νοσοκομείου κρατουμένων ίδρυμα, ορισμένου είδους, και εμφανίζει, ήδη, την προσωρινή κράτηση ως μέτρο μη αναγκαίο και εις βάρος του κατηγορουμένου δυσανάλογο. Συνεπώς δεν υπάρχει στις διατάξεις για την προσωρινή κράτηση και τους περιοριστικούς όρους, των άρθρων 282 και επόμενου του Κ.Ποιν.Δ., κενό νομοθετικής βουλήσεως αναφορικά με την περίπτωση σοβαρής ως άνω, ασθένειας κρατουμένου, ώστε να δικαιολογείται αναλογική εφαρμογή, στην περίπτωση αυτή, άλλων διατάξεων, όπως οι περί διακοπής της εκτελέσεως στερητικής της ελευθερίας ποινής, διατάξεις του άρθρου 557 του Κ.Ποιν.Δ. Στην προκειμένη περίπτωση, με το αναιρεσιβαλλόμενο, υπέρ του νόμου, βούλευμα, το Συμβούλιο Εφετών Πειραιώς, αφού έκρινε ότι έπρεπε ν' απορριφθεί η αίτηση του κατηγορουμένου Α.Γ. - που είχε παραπεμφθεί, με το 197/1988 βούλευμα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Πειραιώς, στο Τριμελές Εφετείο Πειραιώς, ως αρμόδιο δικαστήριο - κατά το αίτημα αντικαταστάσεως της προσωρινής κρατήσεώς του με περιοριστικούς όρους, αιτιολογώντας την κρίση του με την παραδοχή υπάρξεως μεγάλης πιθανότητας φυγής του κατηγορουμένου, διέταξε, δεχόμενο σχετικό επικουρικό αίτημά του, με ανάλογη (όπως στο βούλευμα αναφέρεται), εφαρμογή του άρθρου 557 παρ. 1 έως 4 του Κ.Ποιν.Δ., τη διακοπή υπό όρους, για ένα δίμηνο, της προσωρινής

κρατήσεως προκειμένου ο κατηγορούμενος (ευρισκόμενος, τότε, σε νοσοκομείο κρατουμένων), να εισαχθεί, ως ασθενής, για χειρουργική επέμβαση και νοσηλεία, σε ιδιωτικό θεραπευτήριο, όπως επέβαλλε, κατά τις σχετικές παραδοχές, σωματική του πάθηση. Έτσι, όμως, το Συμβούλιο, μη εφαρμόζοντας τις, ως άνω διατάξεις των άρθρων 291 παρ. 1 και 282 του Κ.Ποιν.Δ., που ανάγονται στην προδικασία της ποινικής δίκης, παρέβη αυτές. Επομένως είναι βάσιμος ο σχετικός, εκ του άρθρου 484 παρ. 2 του Κ.Ποιν.Δ., λόγος της προκειμένης Εισαγγελικής αιτήσεως αναιρέσεως και πρέπει, με παραδοχή του, να αναιρεθεί το προσβαλλόμενο βούλευμα υπέρ του νόμου (χωρίς να θίγεται το υπέρ του κατηγορουμένου έννομο, του βουλεύματος, αποτέλεσμα).

2) Δικαστήριο ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ ΣΕ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Τόπος Αθήνα

Αριθ

Απόφασης 738

Ετος 2001

Κείμενο Απόφασης

Αριθμός 738/2001

Το Δικαστήριο του Αρείου Πάγου

Ε' Ποινικό Τμήμα-Σε Συμβούλιο

Συγκροτήθηκε από τους δικαστές: Ευάγγελο Κρουσταλάκη, Αντιπρόεδρο, Ιωάννη Μυγιάκη και Μιχαήλ Καρατζά-Εισηγητή, Αρεοπαγίτες.-

Με την παρουσία και του Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου Αθανασίου Ανδρεουλάκου, (γιατί κωλύεται ο Εισαγγελέας) και της Γραμματέως Ευδοκίας Φραγκίδη.-

Συνήλθε σε Συμβούλιο στο Κατάστημά του στις 16 Μαρτίου 2001, προκειμένου

να αποφανθεί για την αίτηση του αναιρεσείοντος-κατηγορουμένου: Ν. Κ.

του Π., κατοίκου Αθηνών, που δεν παραστάθηκε, περί αναιρέσεως του υπ' αριθμ. 267/1999 βουλεύματος του Συμβουλίου Εφετών Πατρών.-

Το Συμβούλιο Εφετών Πατρών, με το ως άνω βούλευμά του, διέταξε όσα λεπτομερώς αναφέρονται σ' αυτό και ο αναιρεσειών-κατηγορούμενος ζητεί

τώρα την αναίρεση του βουλεύματος αυτού, για τους λόγους που αναφέρονται στην από 3 Νοεμβρίου 1999 αίτησή του αναιρέσεως, που καταχωρίστηκε στο οικείο πινάκιο με τον αριθμό 1679/1999.-

Έπειτα ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου Αθανάσιος Ανδρεουλάκος εισήγαγε για κρίση στο Συμβούλιο τη σχετική δικογραφία με την πρότασή

του με αριθμ. 15/18.1.2000 στην οποία αναφέρονται τα ακόλουθα: Εισάγω

την από 3-11-1999 αίτηση αναιρέσεως του Ν. Κ., κρατουμένου στη δικαστική

φυλακή Πατρών, κατά του υπ' αριθμ. 267/1999 βουλεύματος του Συμβουλίου

Εφετών Πατρών, με το οποίο απορρίφθηκε κατ' ουσία έφεσή του κατά

του υπ' αριθμ. 267/1999 βουλεύματος του Συμβουλίου Πλημ/κών Πατρών που απέρριψε αίτησή του για υπ' όρον απόλυσή του κατά τα άρθρα 105 και επόμενα του ΠΚ, και εκθέτω τα ακόλουθα:

Από τη διάταξη του άρθρου 463 του ΚΠΔ προκύπτει ότι το ένδικο μέσο, όπως είναι κατ' άρθρο 462 ΚΠΔ και η αναίρεση, μπορεί να ασκήσει μόνο εκείνος που ο νόμος του δίνει ρητά αυτό το δικαίωμα. Περαιτέρω από τη διάταξη του άρθρου 482 παρ. 1Α του ΚΠΔ προκύπτει ότι ο κατηγορούμενος έχει το δικαίωμα να ζητήσει την αναίρεση του βουλεύματος, εκτός από τις περιπτώσεις της παρ.2 του άρθρου 310 και της παρ. 2 του άρθρου 476 ΚΠΔ, για τις οποίες δεν πρόκειται στην προκειμένη περίπτωση, όταν αυτό

α) τον παραπέμπει στο ακροατήριο για κακούργημα και συρρέον ή συναφές πλημ/μα

β) παύει προσωρινά την ποινική δίωξη εναντίον του και γ) αποφαινεται ότι δεν πρέπει να γίνει κατηγορία, δεχόμενο έμπρακτη μετάνοια.-

Εξάλλου από τις διατάξεις του άρθρου 287 παρ.2 και 5 του ΚΠΔ, όπως αντικ. με το άρθρο 2 παρ.3 του ν. 2207/1994 και τροποπ. με τα άρθρα 5 παρ.4 εδ. γ' του ν. 2298/95 και 2 παρ. 12 εδ. γ' του ν. 2408/1996, σαφώς συνάγεται ότι ο κατηγορούμενος δικαιούται να προσβάλλει με αναίρεση, εκτός από τα ανωτέρω βουλεύματα, που αναφέρονται στο άρθρο 482 παρ. 1Α του ΚΠΔ, και το βούλευμα με το οποίο το Δικαστικό Συμβούλιο αποφαινεται για την παράταση του ανωτάτου ορίου διάρκειας της προσωρινής κρατήσεως ή επιλύει κάθε είδους αμφιβολία ή αντίρρηση ως προς την παράταση ή την συμπλήρωση του εν λόγω ορίου.-

Τέλος από το άρθρο 476 παρ.1 του ΚΠΔ προκύπτει ότι, όταν το ένδικο μέσο ασκήθηκε κατά αποφάσεως ή βουλεύματος, για το οποίο δεν προβλέπεται το Δικαστήριο (ως Συμβούλιο) ή το Δικαστικό Συμβούλιο, που είναι αρμόδιο να κρίνει σχετικά, ύστερα από πρόταση του Εισαγγελέα και αφού ακούσει τους διαδίκους που εμφανισθούν κηρύσσει απαράδεκτο το ένδικο μέσο και διατάσσει την καταδίκη στα έξοδα εκείνου που άσκησε το ένδικο μέσο.-

Στην προκειμένη περίπτωση η κρινόμενη αίτηση αναιρέσεως του κατηγορουμένου Ν. Κ. στρέφεται κατά του υπ' αριθμ. 267/1999 βουλεύματος του Συμβουλίου Εφετών Πατρών, με το οποίο απορρίφθηκε κατ' ουσία έφεσή του κατά του πρωτοδίκου υπ' αριθμ. 267/1999 βουλεύματος του Συμβουλίου

Πλημ/κών Πατρών, το οποίο απέρριψε αίτησή του για απόλυση υφ' όρον κατά τα άρθρα 105 και επ. του ΠΚ. Βάσει των ανωτέρω και ενόψει της διατάξεως του άρθρου 17 του ν. 1968/1991, που επιτρέπει στον κατηγορούμενο την άσκηση μόνο του ενδίκου μέσου της εφέσεως κατά του βουλεύματος του Συμβουλίου Πλημ/κών, που κρίνει την αίτηση αυτού για χορήγηση υφ' όρον απολύσεως κατά τα άρθρα 105 και επ. του ΠΚ, η υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως, στρεφόμενη κατά βουλεύματος που δεν υπόκειται σε αναίρεση, είναι και πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη και να καταδικασθεί ο αναιρεσείων στα δικαστικά έξοδα (ΑΠ 172/96 ΠΧρ. ΜΣΤ, 1601).-

ΓΙΑ ΤΑΥΤΑ

Προτείνω:

I. Να απορριφθεί ως απαράδεκτη η από 3-11-1999 αίτηση αναιρέσεως του Ν.

K. κατά του υπ' αριθ. 267/1999 βουλεύματος του Συμβουλίου Εφετών Πατρών και

II. Να επιβληθούν τα δικαστικά έξοδα στον αναιρεσείοντα.-

Ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Αθανάσιος Ανδρεουλάκος

Αφού άκουσε τον Αντεισαγγελέα, που αναφέρθηκε στην παραπάνω εισαγγελική

πρότασή του και έπειτα αποχώρησε και αφού διαπιστώθηκε από την επί του

φακέλου της δικογραφίας σημείωση του Γραμματέα της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου, ότι ειδοποιήθηκε, νομίμως και εμπροθέσμως, σύμφωνα με τη

διάταξη του άρθρου 476 παρ.1 ΚΠΔ, ο ίδιος ο αναιρεσείων.-

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Από τη διάταξη του άρθρου 463 του ΚΠΔ προκύπτει ότι το ένδικο μέσο,

όπως είναι κατ' άρθρο 462 ΚΠΔ και η αναίρεση, μπορεί να ασκήσει μόνο

εκείνος που ο νόμος του δίνει ρητά αυτό το δικαίωμα. Περαιτέρω από τη

διάταξη του άρθρου 482 παρ. 1Α του ΚΠΔ προκύπτει ότι ο

κατηγορούμενος

έχει το δικαίωμα να ζητήσει την αναίρεση του βουλεύματος, εκτός από τις

περιπτώσεις της παρ.2 του άρθρου 310 και της παρ. 2 του άρθρ. 476 ΚΠΔ,

για τις οποίες δεν πρόκειται στην προκειμένη περίπτωση, όταν αυτό

α) τον

παραπέμπει στο ακροατήριο για κακούργημα και συρρέον ή συναφές πλημ/μα

β) παύει προσωρινά την ποινική δίωξη εναντίον του και γ)

αποφαίνεται ότι

δεν πρέπει να γίνει κατηγορία, δεχόμενο έμπρακτη μετάνοια. Εξάλλου από

τις διατάξεις του άρθρου 287 παρ.2 και 5 του ΚΠΔ, όπως αντικ. με το

άρθρο 2 παρ.3 του ν. 2207/1994 και τροποπ. με τα άρθρα 5 παρ.4 εδ. γ'

του ν. 2298/95 και 2 παρ. 12 εδ. γ' του ν. 2408/1996, σαφώς συνάγεται

ότι ο κατηγορούμενος δικαιούται να προσβάλλει με αναίρεση, εκτός από τα ανωτέρω βουλεύματα, που αναφέρονται στο άρθρο 482 παρ. 1Α του ΚΠΔ, και το βούλευμα με το οποίο το Δικαστικό Συμβούλιο αποφαινεται για την παράταση του ανωτάτου ορίου διαρκείας της προσωρινής κρατήσεως ή επιλύει κάθε είδους αμφιβολία ή αντίρρηση ως προς την παράταση ή την συμπλήρωση του εν λόγω ορίου. Τέλος από το άρθρο 476 παρ.1 του ΚΠΔ προκύπτει ότι, όταν το ένδικο μέσο ασκήθηκε κατά αποφάσεως ή βουλεύματος, για το οποίο δεν προβλέπεται το Δικαστήριο (ως Συμβούλιο) ή το Δικαστικό Συμβούλιο, που είναι αρμόδιο να κρίνει σχετικά, ύστερα από πρόταση του Εισαγγελέα και αφού ακούσει τους διαδίκους που εμφανισθούν κηρύσσει απαράδεκτο το ένδικο μέσο και καταδικάζει στα έξοδα εκείνον που άσκησε το ένδικο μέσο.-

2. Στην προκειμένη περίπτωση η κρινόμενη αίτηση αναίρεσεως του καταδίκου Ν. Κ. στρέφεται κατά του υπ' αριθμ. 267/1999 βουλεύματος του Συμβουλίου Εφετών Πατρών, με το οποίο απορρίφθηκε κατ' ουσία έφεσή του κατά του πρωτοδίκου υπ' αριθμ. 267/1999 βουλεύματος του Συμβουλίου Πλημ/κών Πατρών, το οποίο απέρριψε αίτησή του για απόλυση υπ' όρον κατά τα άρθρα 105 και επ. του ΠΚ. Βάσει των ανωτέρω και ενόψει της διατάξεως του άρθρου 17 του ν. 1968/1991, που επιτρέπει στον κατάδικο την άσκηση μόνο του ενδίκου μέσου της εφέσεως κατά του βουλεύματος του Συμβουλίου Πλημ/κών, που κρίνει την αίτηση αυτού για χορήγηση υπ' όρον απολύσεως κατά τα άρθρα 105 και επ. του ΠΚ, η υπό κρίση αίτηση αναίρεσεως, στρεφόμενη κατά βουλεύματος που δεν υπόκειται σε αναίρεση, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη και να καταδικασθεί ο ανααιρεσείων στα δικαστικά έξοδα.-

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

I. Απορρίπτει την από 3-11-1999 αίτηση του Ν. Κ. για αναίρεση του 267/1999 βουλεύματος του Συμβουλίου Εφετών Πατρών και

II. Καταδικάζει τον ανααιρεσείοντα στα δικαστικά έξοδα που ανέρχονται σε εβδομήντα χιλιάδες (70.000) δραχμές.-

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα, στις 27 Μαρτίου 2001. Και Εκδόθηκε στην Αθήνα, στις 28 Μαρτίου 2001.-

3) Δικαστήριο ΕΦΕΤΕΙΟ

Τόπος Πατρών

Αριθ. Απόφασης: 57

Ετος 1995

Κείμενο Απόφασης

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία της δικογραφίας ο άνω κατηγορούμενος παραπέμπεται, μετά τη σύμφωνη γνώμη του Προέδρου Εφετών Πατρών

(βλ. υπ' αριθμ. 23/1995 πράξη αυτού), στο ακροατήριο του Τριμελούς Εφετείου Πατρών για να δικαστεί για την πράξη της ηθικής αυτουργίας σε κλοπή που τελέστηκε από δράστη που διαπράττει κλοπές κατ' επάγγελμα και κατά συνήθεια, πράξη που αποδίδεται, μεταξύ άλλων, στον συγκατηγορούμενό του Ι.Α. Με την ίδια πιο πάνω πράξη διατάχθηκε η διατήρηση της ισχύος του υπ' αριθμ. 1/1995 εντάλματος συλλήψεως και προσωρινής κρατήσεως, που εξέδωσε ο Ανακριτής Ηλείας κατά του πιο πάνω κατηγορουμένου, σε αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 48/1994 διατάξεως του ίδιου Ανακριτή, με την οποία είχαν επιβληθεί στον κατηγορούμενο, μετά το πέρας της απολογίας του, οι περιοριστικοί όροι της εγγυοδοσίας, ποσού 1.000.000 δραχμών, της απαγόρευσης εξόδου και της αυτοπρόσωπης εμφάνισης αυτού την 1η και 16η ημέρα κάθε μήνα στο Αστυνομικό Τμήμα της κατοικίας του, επειδή ο κατηγορούμενος δεν συμμορφώθηκε προς τον πιο πάνω όρο της καταβολής της εγγυοδοσίας. Ηδη δυνάμει του πιο πάνω εντάλματος συλλήψεως (1/1995) ο κατηγορούμενος κρατείται από 8.2.1995 στην Κλειστή Φυλακή Πατρών. Ομως η πιο πάνω μη συμμόρφωση του κατηγορουμένου στον τεθέντα περιοριστικό όρο δεν οφείλεται σε απείθεια αυτού ή σε διάθεση φυγής του αλλά σε οικονομική αδυναμία του να καταβάλλει την καθορισθείσα χρηματική εγγύησή του 1.000.000 δραχμών, αφού αυτός τυγχάνει πολύτεκνος (πατέρας τριών ανηλίκων κοριτσιών) και εργάζεται ως εργάτης στο Δήμο Πύργου ή σε ιδιωτικές επιχειρήσεις και αδυνατεί να ανταποκριθεί οικονομικά στο καθορισθέν ύψος της εγγυήσεως. Αλλωστε ο αιτών κατηγορούμενος έχει μόνιμη διαμονή στον Πύργο (Παυσανίου 71) και από τα στοιχεία της δικογραφίας δεν προκύπτει ότι αυτός είναι φυγόποινος ή φυγόδικος στο παρελθόν. Πρέπει επομένως να γίνει δεκτή η ένδικη αίτηση και να διαταχθούν οι αναφερόμενοι στο διατακτικό περιοριστικοί όροι σε αντικατάσταση της προσωρινής του κρατήσεως, με τους οποίους κρίνεται ότι θα εξασφαλιστεί η παρουσία του κατηγορουμένου στο ακροατήριο και η υποβολή του στην εκτέλεση της απόφασης (άρθρο. 296 ΚΠοινΔ). Η σύμφωνη πρότασή του Αντεισαγγελέα Π. Καίσαρη έχει ως εξής:

"1. Εισάγω ενώπιόν σας, κατά το άρθρο 291 αρ. 1, 2 ΚΠΔ, την από 20.2.1995 αίτηση του προσωρινά κρατούμενου κατηγορουμένου Δ.Δ., με την οποία ζητεί την αντικατάσταση της προσωρινής του κράτησης με περιοριστικούς όρους, και εκθέτω σχετικά τα ακόλουθα.

2. Η αίτηση, η οποία υποβλήθηκε από τον πληρεξούσιο συνήγορό του ενώπιον του Γραμματέα μου είναι τυπικά παραδεκτή, νομικά βάσιμη και αρμόδια φέρεται ενώπιόν σας, αφού η υπόθεση έχει παραπεμφθεί ενώπιον του Τριμελούς Εφετείου Πατρών με τη σύμφωνη γνώμη εμένα και του Προέδρου

Εφετών Πατρών (άρθρ. 286 παρ. 2, 291 παρ. 1, 2 ΚΠΔ).

3. Ο λόγος για τον οποίο έχει διαταχθεί με το υπ' αριθμ. 1/95 ένταλμα του Ανακριτή Ηλείας, που διατηρήθηκε σε ισχύ με την υπ' αριθμ.

23/1995 παραπεμπτική πράξη του Προέδρου Εφετών Πατρών, η προσωρινή του

κράτηση είναι η κατ' άρθρο 298 περ. γ' ΚΠΔ παραβίαση του περιοριστικού

όρου της χρηματ. εγγύησής του 1.000.000 δρχ. που του είχε επιβληθεί με

την υπ' αριθμ. 48/94 διάταξη του ίδιου ως άνω Ανακριτή.

4. Κατ' άρθρο 282 παρ. 3 ΚΠΔ, όπως αντικ. με το άρθρο 2 του Ν. 2207/1994 "Προσωρινή κράτηση μπορεί να επιβληθεί μόνο όταν προκύπτουν

σοβαρές ενδείξεις ενοχής του κατηγορουμένου για κακούργημα ή πλημμέλημα

που τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους, και επιπλέον

αυτός δεν έχει μόνιμη ή γνωστή διαμονή ή υπήρξε φυγόποινος ή φυγόδικος

στο παρελθόν ή αν κρίνεται αιτιολογημένα ότι εφόσον αφεθεί ελεύθερος

είναι πολύ πιθανό να διαπράξει και άλλα κακούργηματα ή πλημμελήματα όπως

προκύπτει από ειδικώς μνημονευόμενα πραγματικά περιστατικά της προηγούμενης ζωής του ή συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της πράξης, για την

οποία κατηγορείται. Μόνη η κατά το νόμο βαρύτητα της πράξης δεν αρκεί

για την προσωρινή κράτηση".

5. Επειδή από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτει ότι ο εν λόγω κατηγορούμενος δεν κρίθηκε εξ αρχής ότι έπρεπε να κρατηθεί προσωρινά,

διότι δεν συνέτρεχαν οι προαναφερθείσες προϋποθέσεις του νόμου, γι' αυτό

και του επιβλήθηκαν περιοριστικοί όροι με την παραπάνω ανακριτική διάταξη.

6. Επειδή η μη καταβολή της χρηματικής εγγύησης οφείλεται, όπως ο ίδιος ισχυρίζεται στην παρούσα αίτησή του, σε οικονομική αδυναμία του

λόγω του ύψους της και όχι σε απείθειά του ή διάθεση φυγής του, ζητεί δε

ν' αντικατασταθεί η προσωρινή κράτησή του με χρηματική εγγύηση μικρότερου ποσού και συγκεκριμένα 50.000 δρχ.

7. Επειδή πιθανολογούνται οι ισχυρισμοί του αυτοί (ότι δηλ. είναι εργάτης στο Δήμο Πύργου και πολύτεκνος με 4 παιδιά), σκοπός δεν των

περιοριστικών όρων κατ' άρθρ. 297 ΚΠΔ δεν είναι η οικονομική εξόντωση

του κατηγορουμένου, αλλά η εξασφάλιση της παρουσίας του στη δίκη, δεν

προκύπτουν δε στοιχεία εις βάρος του για φυγοδικία και έχει μόνιμη διαμονή στον Πύργο Ηλείας (Παυσανίου 71). Για τούτο πρέπει να γίνει

δεκτή η αίτηση.

4) Δικαστήριο ΕΦΕΤΕΙΟ
Τόπος Πειραιά

Αριθ Απόφασης 75

Έτος 1994

Κείμενο Απόφασης

I. Με την 6.9/15.1.1991 απόφαση του ΜΟΔ Πειραιώς, ο κατηγορούμενος Κ.Α. του Α. (Πακιστανός), κηρύχθηκε, κατά πλειοψηφία, αθώος των πράξεων της απόπειρας ανθρωποκτονίας, διαταράξεως οικιακής ειρήνης και παράνομης οπλοφορίας, ομόφωνα δε αθώος κλοπής - υφαιρέσεως. Για τις πράξεις της απόπειρας ανθρωποκτονίας και της παράνομης οπλοφορίας ο Εισαγγελέας Εφετών Πειραιώς άσκησε την κρινόμενη (2/1991) έφεση, ζητώντας την για τις παραπάνω πράξεις καταδίκη του κατηγορουμένου. Ο κατηγορούμενος δεν εμφανίστηκε, κατά την εκφώνηση της υπόθεσης, αν και έχει κλητευθεί νόμιμα, ως γνωστής διαμονής, όπως προκύπτει από το με χρονολογία 19.10.1993 αποδεικτικό του δικαστικού επιμελητή Α.Ζ. (βλ. και το από 15.10.1993 αποδεικτικό επιδόσεως του δικ. επιμελητή Δ.Α. στον αντίκλητο του κατηγορουμένου δικηγόρο Αθηνών Α.Κ.)-. Κατά την εκδίκαση της υπόθεσης στο ΜΟΔ, ο κατηγορούμενος ήταν προσωρινά κρατούμενος στις φυλακές Κορυδαλλού επί δεκαέξι μήνες και εικοσιοκτώ ημέρες (σύλληψή του στις 21.8.1989). Υπό τα προαναφερόμενα, το ζήτημα το οποίο ανακύπτει είναι η περαιτέρω πορεία της υπόθεσης, εφόσον ο κατηγορούμενος, αν και νόμιμα έχει κλητευθεί ως γνωστής διαμονής, δεν εμφανίστηκε. Σύμφωνα με το αρ. 405 παρ. 1 περίπτ. δ' ΚΠΔ το οποίο ορίζει ότι οι τακτικοί δικαστές του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου, δηλαδή τόσο του πρωτοβάθμιου όσο και του δευτεροβάθμιου (ΜΟΔ και ΜΟΕ), αποφασίζουν χωρίς τη σύμπραξη των ενόρκων για τις προϋποθέσεις της έγκυρης εισαγωγής στο ακροατήριο καθώς και για τα διαδικαστικά ζητήματα που αφορούν τη διεξαγωγή της διαδικασίας στο ακροατήριο, το ζήτημα ανήκει στην αρμοδιότητα των τακτικών δικαστών.

II. Κατά το άρθρο 501 παρ. 1 ΚΠΔ, όταν απουσιάζει ο εκκαλών η έφεση απορρίπτεται ως ανυποστήρικτη, αλλά κατά την παράγρ. 2 του ίδιου άρθρου, η απόρριψη της έφεσης εκείνου που την άσκησε δεν εμποδίζει την κατά το άρθρ. 502 συζήτηση της έφεσης άλλου διαδίκου που εμφανίστηκε ή της έφεσης του Εισαγγελέα. Συνεπώς η απουσία του κατηγορουμένου δεν εμποδίζει κατ' αρχήν τη συζήτηση της έφεσης που έχει ασκήσει ο Εισαγγελέας. Ειδικώς επί κακουργημάτων, το άρθρ. 432 παρ. 1 ΚΠΔ ορίζει ότι αν κάποιος που παραπέμφθηκε στο ακροατήριο για κακούργημα απουσιάζει από τον τόπο της κατοικίας του, και η διαμονή του είναι άγνωστη, δεν

παρουσιαστεί ούτε συλληφθεί, μέσα σε ένα μήνα από την επίδοση του παραπεμπτικού βουλεύματος, σύμφωνα με το αρ. 156, αναστέλλεται η διαδικασία στο ακροατήριο με διάταξη του Εισαγγελέα του Εφετείου εωσότου συλληφθεί ή εμφανιστεί ο κατηγορούμενος (εδάφ. α) και η διάταξη αυτή πρέπει να τοιχοκολληθεί σύμφωνα με το άρθρ. 156 παρ. 2 (εδάφ. β). Περαιτέρω, το άρθρ. 432 παρ. 2, όπως ήδη ισχύει, μετά την αντικατάσταση του πρώτου εδαφίου της παραπάνω παραγράφου (2) από το άρθρ. 34 παρ. 9 ν. 2172/93, ορίζει ότι αν εκείνος που παραπέμφθηκε για κακούργημα έχει απολυθεί από τις φυλακές επειδή συμπλήρωσε το ανώτατο όριο που επιτρέπεται για την προσωρινή κράτηση και δεν εμφανίζεται να δικάσει στη δικάσιμο που ορίστηκε, δικάζεται σαν να ήταν παρών, αν κλητεύθηκε ως γνωστής διαμονής, σύμφωνα δε με την παρ. 4 οι διατάξεις της παρ. 2 εφαρμόζονται αναλόγως και στο δικαστήριο που είναι αρμόδιο να δικάσει την έφεση, αν αυτός που αθώωθηκε σε πρώτο βαθμό για κακούργημα δεν εμφανιστεί για να δικάσει κατ' έφεση που ασκήθηκε από τον Εισαγγελέα και αποβλέπει στην καταδίκη του για κακούργημα. Επομένως για να δικάσει ερήμην (σαν να ήταν παρών) στο ΜΟΕ κατηγορούμενος για κακούργημα, που αθώωθηκε στο ΜΟΔ, ύστερα από έφεση του Εισαγγελέα που αποβλέπει στην καταδίκη του, πρέπει - μετά την τροποποίηση / αντικατάσταση του αρ. 432 παρ. 2 εδάφ. πρώτο ΚΠΔ με το ν. 2172/1993 - να συντρέχουν δύο προϋποθέσεις: α) να έχει απολυθεί από τις φυλακές επειδή συμπλήρωσε το ανώτατο όριο της επιτρεπομένης προσωρινής κράτησης, δεκαοκτώ μήνες σύμφωνα με τα αρ. 6 παρ. 4 Συντ. και 287 ΚΠΔ, β) να κλητεύθηκε ως γνωστής διαμονής. Στην προκειμένη περίπτωση ο κατηγορούμενος, όπως αναφέρεται στην πρώτη σκέψη, δικάστηκε (και αθώωθηκε) πριν από τη συμπλήρωση του ανωτάτου ορίου της προσωρινής κράτησής του, δεν εμφανίστηκε δε στο Δικαστήριο τούτο αν και κλητεύθηκε ως γνωστής διαμονής, συγκεντρώνει με άλλα λόγια μόνο τη δεύτερη από τις προαναφερόμενες δύο προϋποθέσεις που πρέπει σωρευτικώς να συντρέχουν ώστε να είναι δυνατή η εκδίκαση της εισαγγελικής έφεσης ερήμην του (σαν να ήταν παρών). Το Δικαστήριο κρίνει ότι η εκδοχή της κατ' αναλογία εφαρμογής των διατάξεων των αρ. 432 παρ. 2 εδάφ. πρώτο ΚΠΔ (όπως ήδη ισχύουν, βλ. παραπάνω), εκδίκασης της υπόθεσης σαν ο κατηγορούμενος να ήταν παρών, είναι γι' αυτό δυσμενέστερη, αντίθετη προς την αρχή της ευνοίας του κατηγορουμένου που διέπει ολόκληρο το ποινικό δίκαιο, ουσιαστικό και δικονομικό, και επιβάλλει την

προς όφελός του ερμηνεία όλων των διατάξεων που κατά την εφαρμογή τους εμφανίζουν αμφίβολα σημεία. Τούτο διότι δεν αποκλείεται η κρίση του ΜΟΕ να είναι καταδικαστική, χωρίς να ακουστεί ο κατηγορούμενος, μολονότι δεν συντρέχουν οι απαιτούμενες προϋποθέσεις για να εκδικασθεί η υπόθεση σαν να ήταν παρών. Παράλληλα πρέπει να διασφαλιστεί η αξίωση της Πολιτείας προς εκδίκαση της υπόθεσης σε δεύτερο βαθμό, αξίωση που εκδηλώθηκε με την άσκηση της εισαγγελικής έφεσης. Αυτό πρέπει να επιτευχθεί με την εξάντληση όλων των δυνατοτήτων εμφανίσεως του κατηγορουμένου ώστε συνακόλουθα να υπάρξει δευτεροβάθμια δικαστική κρίση, αφού προηγουμένως ο κατηγορούμενος ακουστεί, εφόσον δεν συντρέχει - κατά το νόμο - περίπτωση να δικαστεί σαν να ήταν παρών. Αυτονόητο είναι ότι η ενώπιον του ΜΟΕ εμφάνιση του κατηγορουμένου δεν μπορεί να αφεθεί στη διάθεσή του, ανεξάρτητα από αν το τεκμήριο της αθωότητάς του (ενισχυμένο και από την αθωωτική απόφαση του ΜΟΔ), ισχύει μέχρι την αμετάκλητη καταδίκη, ενώ η αμετάκλητη δικαστική κρίση δημιουργεί το δεδουλευμένο υπέρ της αθωότητάς της. Έτσι, κατ' ανάλογη εφαρμογή των άρ. 435 παρ. 1 - κατά το οποίο αν εκείνος που παραπέμφθηκε για κακούργημα απολυθεί από τις φυλακές προσωρινά και από απείθεια δεν εμφανισθεί να δικαστεί την ορισμένη δικάσιμο το δικαστήριο ανακαλεί την προσωρινή απόλυση και διατάξει την αναστολή της διαδικασίας στο ακροατήριο - πρέπει να ανασταλεί η πρόοδος της διαδικασίας, συνάμα δε να διαταχθεί η σύλληψη του κατηγορουμένου, ώστε να καταστεί δυνατή η προσαγωγή του στο ΜΟΕ και η εκδίκαση της υπόθεσης.

5. Δικαστήριο ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΩΝ

Τόπος Αθήνα

Απόφασης

Αριθ 5034

Ετος 1996

Κείμενο Απόφασης

Από τις διατάξεις του άρθρου 287 παρ. 1α'-β ' και 3 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, όπως τροποποιήθηκε η παρ. 1 εδ. α' αυτού με το άρθρο 2 παρ. 12α' Ν. 2408/4.6.1996 και όπως αντικαταστάθηκε η παρ. 1 εδ. α' και η παρ. 3 αυτού με το άρθρο 5 παρ. 4 εδ. α', δ' Ν. 2298/4.4.1995, προκύπτουν τα ακόλουθα: Αν η προσωρινή κράτηση διαρκέσει έξι (6) μήνες επί κακούργημάτων (άρθρο 282 ΚΠΔ όπως τροποποιήθηκε με άρθρο 1 παρ. 11 Α.Ν. 2408/4.6.1996) το Δικαστικό Συμβούλιο αποφαινεται με ειδικά

αιτιολογημένο βούλευμά του, αν πρέπει να απολυθεί ο κατηγορούμενος από τις φυλακές, ή να εξακολουθήσει η προσωρινή κράτησή του. Για το σκοπό αυτό, αν η ανάκριση, έχει περατωθεί, ο Εισαγγελέας του Δικαστηρίου, στο οποίο θα δικάσσει η υπόθεση (Πλημμελειοδικών επί παραπομπής κατηγορουμένου στο ΜΟΔ), ή ο Εισαγγελέας Εφετών, αν έχει ασκηθεί έφεση κατά βουλεύματος, πέντε (5) ημέρες πριν από τη συμπλήρωση του παραπάνω χρονικού διαστήματος εισάγει τη δικογραφία με αιτιολογημένη πρότασή του στο αρμόδιο κατά την παρ. 1α-β' Συμβούλιο. Ο κατηγορούμενος κλητεύεται υποχρεωτικά πέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συνεδρίαση κατά την οποία μπορεί να παραστεί αυτοπροσώπως ή με συνήγορο, τον οποίο διορίζει με απλό έγγραφο θεωρημένο από το Διευθυντή της φυλακής. Το Συμβούλιο αποφαινεται αφού ακούσει τον κατηγορούμενο ή τον συνήγορό του, αν είναι παρόντες, καθώς και τον Εισαγγελέα. Αν η προσωρινή κράτηση δεν παραταθεί μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών μετά τη συμπλήρωση των έξι (6) μηνών, που προβλέπονται στην παρ. 1, το ένταλμα ή το βούλευμα, με το οποίο είχε διαταχθεί παύει να ισχύει και ο αρμόδιος Εισαγγελέας διατάσσει την απόλυση του προσωρινώς κρατουμένου. Εάν λοιπόν η ανάκριση έχει περατωθεί και ο Εισαγγελέας, δεν υποβάλλει εμπρόθεσμα την πρότασή του στο Συμβούλιο, το ένταλμα προσωρινής κράτησης δεν παύει να ισχύει χωρίς άλλο, εφόσον διαρκεί η προθεσμία των τριάντα ημερών του άρθρου 287 παρ. 3 εδ. α' ΚΠΔ. Με άλλα λόγια, η πενθήμερη προθεσμία υποβολής της εισαγγελικής πρότασης στο Συμβούλιο για παράταση της προσωρινής κράτησης δεν είναι ανατρεπτική, αφού δεν καθορίζεται με ποινή ακυρότητας (βλ. Λ. Μαργαρίτη, "Ποινική Δικονομία και Πράξη"), 1993, αριθμ. 35, σελ. 167), αλλά απαιτείται αναγκαίως το βούλευμα του Δικαστικού Συμβουλίου να δημοσιευθεί μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών μετά τη συμπλήρωση του εξαμήνου, διαφορετικά είναι άκυρο. Εξάλλου, το ζήτημα της φύσης της προθεσμίας, που η διάταξη του άρθρου 287 παρ. 1β' ορίζει, έλυσε η διατύπωση της παρ. 3 του ίδιου άρθρου μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 5 παρ. 4 εδ. δ' Νόμου 2298/1995 (ΦΕΚ 62Α/4.4.1995), η οποία προηγουμένως, όπως είχε αντικατασταθεί από το άρθρο 2 Νόμου 2207/25.4.1994 όριζε ότι "αν η προσωρινή κράτηση δεν παραταθεί μέσα στις ανατρεπτικές προθεσμίες και σύμφωνα με τους όρους που ορίζονται

στις προηγούμενες παραγράφους το ένταλμα προσωρινής κράτησης παύει να ισχύει και το βούλευμα, που τυχόν εκδόθηκε, είναι άκυρο". Στην προκειμένη περίπτωση ο κατηγορούμενος Α.Ε. κρατείται, προσωρινά για ανθρωποκτονία από πρόθεση, ληστεία και βιασμό δυνάμει του υπ' αριθμό 1/10.6.1996 εντάλματος προσωρινής κράτησης της Ανακρίτριας του 19ου Τακτικού Ανακριτικού Τμήματος Αθηνών, από 6.6.1996. Το εξάμηνο όριο της προσωρινής κράτησης του κατηγορουμένου έληξε στις 6.12.1996, δηλαδή μετά την αποστολή της δικογραφίας στον εισαγγελέα, ο οποίος με την ΕΓ 20-96/94/68 από 10.12.1996 πρόταση του στο παρόν Συμβούλιο προτείνει να παραταθεί η προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου μέχρι την οριστική εκδίκαση της κατ' αυτού κατηγορίας. Ηδη μετά την παραδεκτή εισαγωγή στο παρόν Συμβούλιο ως κατ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιο της παραπάνω εισαγγελικής πρότασης, καθώς και τη νομότυπη κι' εμπρόθεσμη κλήτευση του κατηγορουμένου για παράσταση στη συνεδρίαση, πρέπει το Συμβούλιο να προβεί στον έλεγχο της προσωρινής κράτησης του κατηγορουμένου. Δ. Από τα στοιχεία της δικογραφίας στα οποία περιλαμβάνεται και το από 17.12.1996 υπόμνημα του νόμιμα κλητευθέντος και μη εμφανισθέντος στη συνεδρίαση κατηγορουμένου, προκύπτει κατά την κρίση του Συμβουλίου, ότι συντρέχουν στο πρόσωπο του κατηγορουμένου Α.Ε. οι προϋποθέσεις προσωρινής κράτησής του. Ειδικότερα προκύπτει α. ότι ο κατηγορούμενος, που παραπέμπεται να δικαστεί για εγκλήματα κατά της ζωής, κατά της γενετήσιας ελευθερίας, κατά της ιδιοκτησίας είναι αλλοδαπός (αλβανικής υποκοότητας) και δεν έχει γνωστή διαμονή στη Χώρα, β. ότι από την εγκληματική δραστηριότητα του κατηγορουμένου και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των πράξεων, για τις οποίες κατηγορήθηκε και παραπέμφθηκε, δηλαδή την ιδιαίτερη βαναυσότητα και σκληρότητά του απέναντι στο θύμα καθώς και την επίμονη και μεθοδευμένη βάσει σχεδίου δράσης και διαφυγής εκτέλεσης κλοπών σε βάρος τραπεζών, είναι απολύτως βέβαιο ότι θα διαπράξει και άλλα κακούργηματα, αν αφεθεί ελεύθερος και ότι συνεπώς συνιστά δημόσιο κίνδυνο και σοβαρή απειλή κατά της έννομης τάξης και των κοινωνιών. Συνακόλουθα το Συμβούλιο κρίνει ότι πρέπει να διαταχθεί η εξακολούθηση της προσωρινής κράτησης του ως άνω κατηγορουμένου και πέραν του εξαμήνου. Δεν απαιτείται να καθορισθεί χρόνος διάρκειας της προσωρινής κράτησης του κατηγορουμένου διότι δεν πρόκειται για παράταση, αλλά για έλεγχο διάρκειας αυτής και επομένως το ένταλμα με το οποίο κρατείται (1/10.6.1996 της 19ης Τακτικής Ανακρίτριας Αθηνών) ισχύει μέχρι το ανώτατο όριο του ενός έτους στην

προκείμενη
περίπτωση (Εφ. Πατρών 178/1994 ΠοινΧρ ΜΔ' 1994 σελ. 860 επ.).

6. Δικαστήριο ΕΦΕΤΕΙΟ

Τόπος Αθήνα

Αριθ

Απόφασης 3043

Ετος 1989

Κείμενο Απόφασης

Επειδή από τις καταθέσεις των πρωτοδίκως εξετασθέντων μαρτύρων των

διαδίκων που περιέχονται στην επικαλούμενη και προσαγομένη, σε επικυρωμένο αντίγραφο, εισηγητική έκθεση, εκτιμούνται δε κατά το λόγο

γνώσης και με το μέτρο αξιοπιστίας κάθε μάρτυρα σε συνδυασμό με τα επικαλούμενα και προσαγόμενα έγγραφα, που λαμβάνονται υπόψη είτε για

άμεση απόδειξη είτε για συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, αποδείχθηκαν

κατά την κρίση του Δικαστηρίου, τα εξής περιστατικά:

Ο ενάγων που γεννήθηκε το 1945 είναι μόνιμος κάτοικος του χωριού Προδρομίου Παραμυθιάς του Νομού Θεσπρωτίας, το οποίο ουδέποτε μετά το

1974 είχε εγκαταλείψει. Επρόκειτο για φιλήσυχο άνθρωπο ασχολούμενο συστηματικά με τη γεωργία. Στις 17-11-1982 όργανα του αστυνομικού τμήματος τον συνέλαβαν (ενάγοντα) σε εκτέλεση της 850/1980 αποφάσεως

του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Χαλκίδος, με την οποία άτομο με τα

ίδια στοιχεία (ονοματεπώνυμο, όνομα πατέρα και μητέρας), αλλά ναυτικός,

είχε καταδικαστεί ερήμην σε φυλάκιση 3 ετών για κλοπή φορτίου πλοίου που

έγινε το 1977 στη θαλάσσια περιοχή Λευκάδας και Καρύστου και φυλάκιση

2 μηνών για παράβαση των άρθρων 206 και 211 Ν.Δ. 187/1973

(αδικαιολόγητη

απουσία από το πλοίο, μέλος του πληρώματος του οποίου ήταν και στη φύλαξη και ασφάλεια του οποίου ήταν υπόχρεος με διατεταγμένη υπηρεσία),

δηλαδή σε συνολική ποινή φυλάκισης 3 ετών και 1 μηνός. Παρά τις διαμαρτυρίες του, ότι δεν είχε καμία σχέση με τον καταδικασθέντα, αφού

άλλωστε ποτέ δεν είχε εγκαταλείψει το χωρίο του και πότε δεν υπήρξε

ναυτικός, οδηγήθηκε, δέσμιος, ενώπιον του εισαγγελέα πλημμελειοδικών

Ηγουμενίτσας, όπου ματαίως προέβαλε τις ίδιες διαμαρτυρίες - αντιρρήσεις. Στη συνέχεια, αφού διανυκτέρευσε κρατούμενος στη Δ.Χ. Ηγουμενίτσας, μετεφέρθη την επομένη (18-11-1982) στα Ιωάννινα,

όπου διανυκτέρευσε κρατούμενος και στις 19-11-1982 μετεφέρθη στον Πειραιά,

όπου έφθασε το μεσονύκτιο και την επομένη (μετεφέρθη) στη Χαλκίδα, όπου

υπέβαλε αντιρρήσεις ενώπιον του εκδόσαντος την εκτελούμενη απόφαση δικαστηρίου, το οποίο με την 2568/20-11-1982 απόφασή του διέταξε

"κρείσσονες" αποδείξεις, ανέστειλε την ποινική διαδικασία και διέταξε την απόλυσή του. Κατά τη νέα συζήτηση της υποθέσεως το ίδιο Δικαστήριο με την 40/12-1-1983 απόφασή του δέχθηκε ότι ο καταδικασθείς με την εκτελούμενη απόφαση (850/1980) δεν είναι ο ενάγων και διέταξε την οριστική απόλυσή του. Η, κατά τα παραπάνω, σύλληψη και κράτηση του ενάγοντος οφείλεται στο γεγονός ότι έγινε νόθευση του αποσπάσματος της υπό εκτέλεση αποφάσεως από τον ανθυπασιιστή του τμήματος ασφαλείας Περάματος Β.Π. Συγκεκριμένα, αυτός που εκτελούσε χρέη προϊσταμένου της γραμματείας του τμήματος ασφαλείας Περάματος, από το αποσταλέν στην υπηρεσία του προς εκτέλεση απόσπασμα της 850/1980 αποφάσεως του Τριμ. Πλημμελειοδικείου Χαλκίδος που περιείχε ως στοιχείο του καταδικασθέντος τα "...Γεωργίου Γεωργίου του Βασιλείου και της Μαρίας, ναυτικού, κατοίκου Περάματος..." συνέταξε νέο, στο οποίο προσέθεσε και αφαίρεσε λέξεις, έτσι ώστε να περιέχει τα στοιχεία του καταδικασθέντος τα "Γεωργίου Γεωργίου του Βασιλείου και της Μαρίας, γεν. 1945 στο Προδρόμιο Θεσπρωτίας, κατοίκου Περάματος...". Δηλαδή αφαίρεσε την περιεχόμενη το γνήσιο απόσπασμα λέξη "ναυτικός" και προσέθεσε τα "γεν. 1945 στο Προδρόμιο Θεσπρωτίας". Το νοθευμένο αυτό απόσπασμα απέστειλε προς εκτέλεση στο αστυνομικό τμήμα Παραμυθιάς. Τα αναγραφόμενα δε στο (νοθευμένο) απόσπασμα απέστειλε προς εκτέλεση στο αστυνομικό τμήμα Παραμυθιάς. Τα αναγραφόμενα δε στο (νοθευμένο) απόσπασμα στοιχεία συνέπιπταν με τα στοιχεία του ενάγοντος με αποτέλεσμα τη σύλληψή του. Συνεπεία της παράνομης αυτής συμπεριφοράς του αναφερθέντος οργάνου του εναγομένου ο ενάγων υπέστη θετικές και αποθετικές ζημιές, ανερχόμενες στο συνολικό ποσό των 73.600 δρχ., όπως σωστά δέχθηκε η εκκαλούμενη απόφαση στην οποία κατά το σημείο αυτό και το Δικαστήριο αναφέρεται. Παραπέρα αποδείχθηκε ότι ο ενάγων, που υπήρξε φιλήσυχος γεωργός και δεν κατηγορήθηκε ποτέ για οποιαδήποτε πράξη, υποβλήθηκε συνεπεία της παράνομης σύλληψης και κράτησής του σε μεγάλη σωματική και ψυχική ταλαιπωρία, έγινε αντικείμενο συζητήσεων και σχολίων τόσο στον κύκλο των συμπατριωτών του όσο και στον Τύπο και τέθηκε υπό αμφισβήτηση η εντιμότητά του. Ενόψει όλων αυτών και της κοινωνικής και οικονομικής θέσεως και καταστάσεώς του, της αποκλειστικής υπαιτιότητας του αναφερθέντος οργάνου του εναγομένου και της όλης δοκιμασίας στην οποία υπεβλήθη, το Δικαστήριο κρίνει ότι ο ενάγων υπέστη πραγματικά ηθική βλάβη, η εύλογη δε γι' αυτή χρηματική ικανοποίησή του ανέρχεται στο ποσό των 500.000 δραχμών. Η εκκαλούμενη απόφαση που δέχθηκε ότι η

χρηματική ικανοποίηση του ενάγοντος ανέρχεται στο ποσό των 200.000 δραχμών έσφαλε κατά το βάσιμο σχετικό λόγο της εφέσεως του ενάγοντος.

7. Δικαστήριο ΕΦΕΤΕΙΟ

Τόπος Αθήνα

Απόφασης

Αριθ 533

Ετος 1990

Κείμενο Απόφασης

I. Σύμφωνα με το άρθρο 322 παρ.1 Κ.Ποιν.Δ. ο κατηγορούμενος που κλητεύθηκε απ'ευθείας με κλητήριο θέσπισμα στο Ακροατήριο του τριμελούς Πλημμελειοδικείου έχει δικαίωμα να προσφύγει στον αρμόδιο Εισαγγελέα Εφετών μέσα σε δέκα μέρες από την επίδοση του κλητηρίου θεσπίσματος και η προθεσμία αυτή δεν προεκτείνεται εξαιτίας της απόστασης, κατά δε την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου ο Εισαγγελέας Εφετών έχει υποχρέωση μέσα σε δέκα μέρες, από τότε που θα φθάσει σ' αυτόν η προσφυγή, να αποφανθεί για την τύχη της. Τέλος κατά την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου, ο κατηγορούμενος που κλητεύθηκε με κλητήριο θέσπισμα απ'ευθείας στο ακροατήριο του Τριμελούς Εφετείου, σύμφωνα με τη διάταξη της περίπτωσης 7 του άρθρου 111 Κ.Ποιν.Δ., έχει δικαίωμα να προσφύγει στο αρμόδιο Συμβούλιο Εφετών μέσα σε προθεσμία δέκα ημερών και το Συμβούλιο, μέσα στην ίδια προθεσμία να αποφασίσει για την τύχη της προσφυγής του. Εξάλλου σύμφωνα με το άρθρο 324 Κ.Ποιν.Δ. οι διατάξεις του άρθρου 322 δεν εφαρμόζονται αν η προσφυγή ασκήθηκε εκπρόθεσμα ή αν απαγορεύεται με ειδική διάταξη αν εκείνος που ασκεί την προσφυγή έχει αντιρρήσεις, μπορεί να τις προβάλλει μόνο στο δικαστήριο που δικάζει αν το δικαστήριο δεχθεί τις αντιρρήσεις, κηρύσσει απαράδεκτη την εισαγωγή της υπόθεσης, ωστόσο αποφανθεί για την προσφυγή ο Εισαγγελέας Εφετών.

II. Η παραπάνω (1) προσφυγή κατά του κλητηρίου θεσπίσματος ισχυρά υποστηρίζεται, ότι είναι ένδικο μέσο (Αιτ.έκθ. σχεδίου του έτους 1934, εκδ. 1935, σελ. 141-142, Εφ.Αθην. 474/1962, Ποιν.Χρ. ΙΒ' σελ. 445, Ζησιάδης στον Αρμεν. τομ. 1'σελ. 138 παρ. 6, σημ. 2), αλλ'επικράτησε, ότι είναι οιοноеί ένδικο μέσον (Α.Π. 169/ 1971, Ποιν.Χρ. ΚΑ, σελ. 467, Εφ.Αθην. 581/1969, Ποιν.Χρ. ΙΘ', σελ. 558, Δέδε, σελ. 102, Στάικου, σελ. 417). Ανεξάρτητα από το χαρακτηρισμό της, εφαρμόζονται σ'αυτήν αναλόγως οι αρχές των ενδίκων μέσων (Εισ. Α.Π. 40/1962 Ποιν.Χρ. ΙΓ'

σελ. 56, Εφ. Αθ. 199/1971, Ποιν.Χρ. ΚΑ' σελ. 484, Πλημ. Πειρ., Ποιν.Χρ. Κ',σελ. 50). Επομένως και στην περίπτωση της προσφυγής του 322 θα εφαρμοσθεί η γενική αρχή ότι η ανώτερη βία αναστέλλει την προθεσμία άσκησης του ενδίκου μέσου, εφ'όσον το γεγονός του ανυπερβλήτου κώλυματος εκτίθεται στη σχετική έκθεση του ενδίκου μέσου και επι συνάπτονται σ' αυτή και τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία (ΑΠ 710/1972 Ποιν.Χρ. ΚΒ' σελ. 783,380/1971, Ποιν.Χρ. ΚΑ' σελ. 753, 219/1971, Ποιν.Χρ. ΚΑ' σελ. 533). Όμως στην περίπτωση της προσφυγής του άρθρου 322, ο Εισαγγελέας Εφετών δεν έχει εξουσία να εκτιμήσει αν οι λόγοι του εκπροθέσμου της άσκησης συνιστούν ανώτερη βία, γιατί υπάρχει η προαναφερόμενη ρητή διάταξη του άρθρου 324 και αυτοί κρίνονται μόνον από το δικαστήριο, το οποίον, αν δεχθεί, ότι συνιστούν ανώτερη βία, κηρύσσει απαράδεκτη την εισαγωγή σ'αυτό της υπόθεσης, μέχρι να αποφανθεί ο Εισαγγελέας Εφετών, για την ουσιαστική βασιμότητα της προσφυγής.Επομένως ο Εισαγγελέας Εφετών, ενώ είναι αποκλειστικά αρμόδιος να κρίνει, εάν συντρέχουν οι υπόλοιπες δικονομικές προϋποθέσεις για το τυπικά παραδεκτό της προσφυγής, δεν έχει δικαιοδοσία να κρίνει την συνδρομή της δικονομικής προϋπόθεσης της εμπρόθεσμης άσκησής της, όταν ασκείται μετά τη δεκαήμερη προθεσμία, από την επίδοση του κλητηρίου θεσπίσματος, για λόγους ανώτερης βίας που εκτίθενται στην έκθεση προσφυγής και αποδεικνύονται αληθινοί από τα επισυναπτόμενα σ' αυτήν αποδεικτικά στοιχεία. Έτσι διασπάται από το νομο θέτη το καθιερωμένο γενικά σύστημα κρίσεως των ασκουμένων προσφυγών και ανατίθεται, χωρίς σοβαρό λόγο και κατά παράβαση της γενικής αρχής της οικονομίας της ποινικής δίκης, η κρίση, για το θέμα αυτό στο δικαστήριο. Από τα παραπάνω συνάγεται αβίαστα, ότι η ημερολογιακά εκπρόθεσμη προσφυγή κατά κλητηρίου θεσπίσματος δεν έχει ούτε μεταβίβαστικό, ούτε ανασταλτικό αποτέλεσμα, σε αντίθεση με τις γενικές αρχές των ενδίκων μέσων, λόγω της ρητής αντίθετης διάταξης του άρθρου 324 Κ.Ποιν.Δ. (Ζησιάδη, εκδ. 1965, Τομ. Β' σελ.240, Δέδε, εκδ.1975, σελ. 436) και ο Εισαγγελέας Εφετών δεν έχει εξουσία να απορρίψει ως απαράδεκτη την εκπρόθεσμη προσφυγή και στην περίπτωση ακόμα που δεν αναφέρεται σ' αυτήν ανυπερβλήτο κώλυμα, που εμπόδισε την εμπρόθεσμη άσκησή της, αφού έχει αποκλειστική δικαιοδοσία το δικαστήριο. Αυτός οφείλει να μη αποφανθεί επί της προσφυγής και να παραπέμψει αυτή στο δικαστήριο που θα κρίνει την κατηγορία. Μόνο μετά τη θετική απόφαση του δικαστηρίου επί των αντιρρήσεων του προσφεύγοντα ανακύπτει η

δικαιοδοσία του Εισαγγελέα Εφετών για τις λοιπές δικονομικές προϋποθέσεις και την ουσιαστική βασιμότητα της προσφυγής. Αντίθετα αναγνωρίζεται η δικαιοδοσία του Δικαστικού Συμβουλίου Εφετών σε περίπτωση προσφυγής προσώπων που έχουν ιδιάζουσα δωσιδικία, σύμφωνα με το άρθρο 111 παρ. 7 Κ.Ποιν.Δ. και αν ακό μα είναι εκπρόθεσμη η προσφυγή (Εφ. Αθ., 667/1957, Ποιν.Χρ. Η' σελ. 284, Εισ. Εφ. Πατρ. 51/1954, Αρχ. Νομ. Τομ. Ε' σελ. 598), παρά τη ρητή αντίθετη διάταξη του άρθρου 324 Κ.Ποιν.Δ. με την αποδοχή της ταύτισης του Συμβουλίου Εφετών, με το Τριμελές Ποινικό Εφετείο και για λόγους οικονομίας της ποινικής δίκης και γιατί υπάρχει νομοθετικό κενό, αφού δεν προσαρμόσθηκε το άρθρο 324 Κ.Ποιν.Δ. με την προσθήκη της παραγράφου 3 του άρθρου 322 Κ.Ποιν.Δ. που τέθηκε με το άρθρο 2 του Ν. 3681/1957 και ανέθεσε στο Συμβούλιο Εφετών την κρίση των προσφυγών των προσώπων ιδιάζουσας δωσιδικίας που αναφέρονται στο άρθρο 111 παρ. 7 Κ.Ποιν.Δ. ΜΙΧΑΗΛ ΔΕΤΣΗΣ Αντεισαγγελέας Εφετών.

8. Δικαστήριο ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ ΣΕ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Τόπος Αθήνα

Αριθ.

Απόφασης 340

Ετος 1994

Κείμενο Απόφασης

Επειδή, κατά το άρθρο 511 εδάφ. τελευταίο ο Αρειος Πάγος εφαρμόζει τον επεικέστερο νόμο, που ισχύει μετά τη δημοσίευση της προσβαλλομένης αποφάσεως, εφόσον κριθεί παραδεκτή η αίτηση αναιρέσεως, ακόμη και αν δεν εμφανισθεί ο αναιρεσείων, σύμφωνα με την εξαιρετική διάταξη του άρθρου 514 εδάφ. τελευταίο του αυτού Κώδικα. Από τις διατάξεις αυτές, σε συνδυασμό και προς εκείνες των άρθρων 485 παρ.1 και 518 παρ.1 του ίδιου Κώδικα και του άρθρου 2 του ΠΚ, με το οποίο καθιερώνεται η αρχή της αναδρομικότητας του επεικέστερου νόμου, που ίσχυσε από την τέλεση της πράξεως μέχρι της αμετάκλητης εκδικάσεως της υποθέσεως, προκύπτει, ότι σε περίπτωση επελεύσεως, μετά τη δημοσίευση της προσβαλλομένης αποφάσεως ή την έκδοση του προσβαλλομένου βουλεύματος, επεικέστερης ουσιαστικής ποινικής διατάξεως από εκείνη που εφαρμόσθηκε από το δικαστήριο της ουσίας ή το δικαστικό συμβούλιο, ο Αρειος Πάγος, δικάζοντας ως δικαστήριο, έστω και αν δεν εμφανιστεί ο αναιρεσείων ή ως συμβούλιο, κατά περίπτωση, εφαρμόζει αυτεπαγγέλτως την επεικέστερη ποινική

διάταξη. Σε περίπτωση δε που ο ευμενέστερος για τον κατηγορούμενο μεταγενέστερος νόμος, που ισχύει κατά τον χρόνο εκδικάσεως της υποθέσεως ενώπιον του Αρείου Πάγου, καταργεί την ποινική διάταξη, που ίσχυε κατά την τέλεση της πράξεως, χωρίς να θέτει σε ισχύ άλλη και συνεπώς πάυει να υπάρχει το αξιόποινο της πράξεως, τότε, σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, εφαρμόζοντας ο Αρειος Πάγος τον ευμενέστερο νόμο, και αυτά που το άρθρο 519 παρ.1 του ΚΠΔ ορίζει, σε περίπτωση παραδοχής της αιτήσεως αναιρέσεως, ένεκα εσφαλμένης εφαρμογής ή ερμηνείας ουσιαστικής ποινικής διατάξεως, κηρύσσει αθώο τον κατηγορούμενο ή αποφαινεται να μη γίνει κατηγορία, κατά περίπτωση, εφόσον η πράξη κατέστη μη αξιόποινη και έγινε ανέγκλητη και δεν υπόκειται άλλη πράξη εξ επαγγέλματος διωκομένη. Εξάλλου το άρθρο 181 παρ.1 του ΠΚ, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 παρ.3 του ν. 1738/1987, όριζε ότι: "Με φυλάκιση μέχρι δύο ετών τιμωρείται α) όποιος δημοσίως περιυβρίζει τον Πρωθυπουργό της χώρας, την Κυβέρνηση, την Βουλή των Ελλήνων, τον Πρόεδρο της Βουλής, τους αρχηγούς των αναγνωρισμένων από τον Κανονισμό της Βουλής κομμάτων και τις δικαστικές αρχές, β) όποιος περιυβρίζει ή, για να εκδηλώσει μίσος ή περιφρόνηση, αφαιρεί, βλάπτει ή παραμορφώνει έμβλημα ή σύμβολο της κυριαρχίας του Κράτους ή του Προέδρου της Δημοκρατίας". Με το άρθρο 33 παρ.6 του μεταγενέστερου ν. 2172/1993, που ισχύει από τις 16.12.1993, κατά το άρθρο 52 αυτού, το ως άνω άρθρο 181 αντικαθίσταται ολόκληρο ως εξής: "Όποιος για να εκδηλώσει μίσος ή περιφρόνηση, αφαιρεί, καταστρέφει, παραμορφώνει ή ρυπαίνει την επίσημο σημαία του Κράτους ή έμβλημα της κυριαρχίας του, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο (2) ετών". Έτσι, με το νέο αυτό νόμο καταργείται εντελώς η διάταξη του άρθρου 181 παρ.1 εδάφ. α', όπως προηγουμένως ίσχυε και συνεπώς κατέστη μη αξιόποινη πράξη, η περιύβριση, μεταξύ άλλων, και της δικαστικής αρχής, που αποσκοπούσε στην προστασία του κύρους και αυθεντίας αυτής, ανεξαρτήτως των εκπροσωπούμενων αυτήν φυσικών προσώπων. Στην προκειμένη περίπτωση, με το προσβαλλόμενο βούλευμα του Συμβουλίου Εφετών Πειραιώς, παραπέμπεται ο κατηγορούμενος Γ.Α. του Σ., δικηγόρος Αθηνών, στο Τριμελές Εφετείο Πειραιώς, για να δικασθεί για περιύβριση δικαστικής αρχής, κατά συρροή, που φέρεται ότι τελέσθηκε στις 30.7.1990 στον Πειραιά, σε βάρος του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Πειραιά, που εξέδωσε το υπ' αριθ. 442/1990

παραπεμπτικό του ίδιου κατηγορούμενου βούλευμα και του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Πειραιά, που έκανε τη σχετική πρόταση στο Συμβούλιο αυτό για την έκδοση του ανωτέρω πρωτοδίκου βουλεύματος, με την υποβολή της από 30.7.1990 αιτήσεώς του στον Εισαγγελέα Εφετών Πειραιώς, για άσκηση εφέσεως κατά του ως άνω πρωτοδίκου βουλεύματος, στην οποίαν και μνημονεύονται οι καταφρονητικές φράσεις, που συνιστούν την περιύβριση. Η ένδικη αίτηση αναιρέσεως ασκήθηκε από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 483 παρ.3 του ΚΠΔ, με την από 26.11.1993 δήλωσή του στο Γραμματέα του Αρείου Πάγου και μέσα στην προθεσμία που ορίζεται από το άρθρο 479 παρ.2 του ίδιου Κώδικα, των 30 ημερών από την έκδοση του προσβαλλομένου βουλεύματος και συνεπώς, εφόσον περιέχει και τους παραδεκτούς λόγους της ελλείψεως ειδικής αιτιολογίας και της εκ πλαγίου παραβιάσεως της ουσιαστικής διατάξεως, που εφαρμόστηκε, είναι τυπικά δεκτή. Περαιτέρω, αφού η παραπάνω πράξη της περιυβρίσεως δικαστικής αρχής, κατά συρροή, για την οποίαν ο κατηγορούμενος με το προσβαλλόμενο βούλευμα, παραπέμπεται στο ακροατήριο, κατέστη, με τον προαναφερθέντα νέο νόμο, που ισχύει από τις 16.12.1993, μη αξιόποινη, πρέπει να αναιρεθεί το προσβαλλόμενο βούλευμα, κατά το ως άνω παραπεμπτικό του μέρους, και, συνακολούθως, αφού δεν υπάρχει αξιόποινη πράξη, που να διώκεται εξ επαγγέλματος, και εκ τούτου δεν ανακύπτει περίπτωση παραπομπής της υποθέσεως κατά το άρθρο 519 ΚΠΔ, πρέπει να αποφανθεί το δικαστήριο τούτο (σε συμβούλιο) να μη γίνει κατηγορία κατά του ως άνω κατηγορουμένου, για την ανωτέρω πράξη.

9 Δικαστήριο ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ

Τόπος ΑΘΗΝΑ

Αρ.ΙΘ. Απόφασης 214

Ετος 2002

Κείμενο Απόφασης

Αριθμός 214/2002

Το Δικαστήριο του Αρείου Πάγου

Ε? Ποινικό Τμήμα

Συγκροτήθηκε από τους δικαστές : Χαράλαμπο Μυρσινιά, Αντιπρόεδρο, Μιχαήλ Καρατζά, Αριστείδη Κρομμύδα-Εισηγητή, Στυλιανό Μοσχολέα και Δημήτριο Γυφτάκη, Αρεοπαγίτες.-

Συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του στις 11 Ιανουαρίου 2002, με την παρουσία και του Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου Γεωργίου Ζορμπά (κωλυομένου του Εισαγγελέα) και της Γραμματέως Ευδοκίας Φραγκίδη, για να δικάσει την αίτηση του αναιρεσειόντος Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, για αναίρεση της 288/2001 αποφάσεως του Τριμελούς Εφετείου Κέρκυρας. Με κατηγορούμενους τους: 1) Κ.Κ. του Δ., κάτοικο Κέρκυρας, που παραστάθηκε με τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Νικόλαο Γαλαάδη και 2) Χ. σύζυγο Κ.Κ., κάτοικο Κέρκυρας, που δεν παραστάθηκε και πολιτικώς ενάγουσα την Μ.-Λ.Μ.

του Γ., κάτοικο Αθηνών, που παραστάθηκε αυτοπροσώπως, χωρίς δικηγόρο.-

10. Δικαστήριο ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ
Τόπος ΑΘΗΝΑ
Αριθμ. Απόφασης 896
Ετος 1998

Κείμενο Απόφασης

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ
Ε΄ Ποιν. Τμήμα

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από τους δικαστές: Χαράλαμπος Μυρσινιά, Αντιπρόεδρος, Νικόλαος Στυλιανάκης, Νικόλαος Θεοδωρόπουλος, Ιωάννη Μυγιάκη - Εισηγητή και Προκόπιο Μάκο, Αρεοπαγίτες.

ΣΥΝΗΛΘΕ σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημα του στις 10 Απριλίου 1998, με την παρουσία του Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου Σταύρου Γυπαράκη (ο Εισαγγελέας είχε κώλυμα να μετάσχει) και της Γραμματέως Γεωργίας Στεφανοπούλου, για να δικάσει την αίτηση την αίτηση του αναιρεσεύοντος - κατηγορουμένου Δημητρίου Αθανασίου Κασσαβέτη, κατοίκου Αγίας Παρασκευής, που παραστάθηκε με τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Κων/νο Αλεξάκο, για αναίρεση της 11400/1997 αποφάσεως του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών, που διέταξε όσα αναφέρονται σ' αυτήν.

Ο αναιρεσεύων ζητάει την αναίρεση της αποφάσεως αυτής για τους λόγους που αναφέρονται στην από 19.1.1998 αίτησή του, που καταχωρήθηκε στο οικείο πινάκιο με αριθμό 236/1998.

Αφού άκουσε

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Κων/νο Αλεξάκο, που ζήτησε όσα αναφέρονται στα σχετικά πρακτικά. Και τον

Αντισαγγελέα

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Ι. Κατά τις διατάξεις των άρθρων 1 παράγραφος 1 εδ., α΄ και ε, 5 παράγραφος 1 και 6 και 12 παράγραφοι 1 και 2 του νόμου 495/1976:
α) όπλα κατά την έννοια του νόμου αυτού είναι και τα πιστόλια ως και πάσα εν γένει συσκευή δια της οποίας μπορεί να προκληθούν καθ' οιονδήποτε τρόπο κάκωση ή

βλάβη της υγείας σε πρόσωπα ή βλάβη σε πράγματα ή έκρηξη πυρκαϊάς, β) εκρηκτικά ύλαι είναι και τα στερεά σώματα τα οποία υπό την επίδρασιν κρούσεως ή ανυψώσεως της θερμοκρασίας υφίστανται σε βραχύτατο χρόνο χημικήν μεταβολήν, δηλουμένην δια ταυτοχρόνου αναπτύξεως μεγάλης ποσότητος αερίων και ικανής θερμότητος και παράγουσαν αποτελέσματα βλητικά ή ρηκτικά, γ) εκρηκτικό μηχάνημα είναι κάθε συσκευή δυναμένη να προκαλέσει έκρηξη οποιασδήποτε εκρηκτικής ύλης, δ) η κατοχή πιστολίων, περιστρόφων, φυσιγγίων αυτών, ως και εκρηκτικών υλών επιτρέπεται κατόπιν αδείας της αστυνομικής διευθύνσεως ή διοικήσεως Χωροφυλακής του τόπου κατοικίας του κατέχοντος και ε) οι παρανόμως κατέχοντες όπλα, εκρηκτικά μηχανήματα και εκρηκτικές ύλες τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών και με χρηματική ποινή 25.000 έως 75.000 δρχ., και τα παρανόμως κατεχόμενα όπλα και λοιπά εν άρθρω 1 αντικείμενα κατάσχονται και δημεύονται. Εξάλλου, η ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία της δικαστικής απόφασης που απαιτείται από το Σύνταγμα (άρθρο 93 παράγραφος 3) και τον ΚΠΔ (άρθρο 139), υπάρχει, όταν, προκειμένου για καταδικαστική απόφαση, περιέχονται σ' αυτήν τα πραγματικά περιστατικά που προέκυψαν από την ακροαματική διαδικασία, στα οποία στηρίχθηκε η κρίση του δικαστηρίου για τη συνδρομή των αντικειμενικών και υποκειμενικών στοιχείων του εγκλήματος, οι αποδείξεις οι οποίες τα θεμελίωσαν και οι σκέψεις με τις οποίες έχουν υπαχθεί τα περιστατικά που αποδείχθηκαν στην ουσιαστική ποινική διάταξη που εφαρμόστηκε. Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από το σκεπτικό της προσβαλλόμενης απόφασης, το οποίο συμπληρώνεται από το διατακτικό, το Τριμελές Εφετείο Αθηνών που δίκασε σε δεύτερο βαθμό (μετά από έφεση του κατηγορουμένου), δέχτηκε, κατά την αναιρετικά ανέλεγκτη ουσιαστική κρίση του, αναφέροντας και τα αποδεικτικά μέσα, τα ακόλουθα: ο κατηγορούμενος (τώρα αναιρεσείων) κατά την 28 Αυγούστου 1991 στην επί της οδού Αναστάσεως

αριθ. 7, περιοχής Αγίας Παρασκευής Αττικής κατοικία του, κατελήφθη να κατέχει παράνομα, χωρίς να είναι εφοδιασμένος με την απαιτούμενη άδεια της αστυνομικής αρχής του τόπου κατοικίας του, εκρηκτικές ύλες, δηλαδή δύο μασούρια εκρηκτικής ύλης και τέσσερα τεμάχια βραδύκαυστου πυραγωγού

σχοινίου συνολικού μήκους 16 μέτρων το οποίο χρησιμοποιείται πάντοτε σε σύνδεση με κοινό πυροκροτητή που εκρήγνυται από την θερμοκρασία της φλόγας, καθώς επίσης και εκρηκτικό μηχανήμα, δηλαδή 0,80 εκ., ακαριαίου πυραγωγού σχοινίου χρώματος κόκκινου που μπορεί να προκαλέσει έκρηξη οποιασδήποτε εκρηκτικής ύλης και τέλος απαγορευμένου όπλο, δηλαδή το υπ' αριθ. 9058 πιστόλι, το οποίο είχε παραδώσει προς επισκευή στο κατάστημα του Γεωργίου Διαμαντοπούλου που βρίσκεται στο Μεσολόγγι. Τα περιστατικά αυτά προκύπτουν από την συνεκτίμηση ολόκληρου του αποδεικτικού υλικού και εμμέσως, αλλά και σαφώς, συνομολογούνται από τον κατηγορούμενο. Με τις παραδοχές αυτές, το δικαστήριο κήρυξε τον κατηγορούμενο ένοχο της πιο πάνω αξιόποινης πράξης της παράνομης κατοχής όπλου, εκρηκτικού μηχανήματος και εκρηκτικών υλών, με το ελαφρυντικό της προηγούμενης έντιμης κατά πάντα ζωής (άρθρο 84 παράγραφος 2α Ποινικού Κώδικα) και τον καταδίκασε σε ποινή φυλάκισης τριών μηνών με τριετή αναστολή της και συγχρόνως διέταξε τη δήμευση όλων αυτών των παρανόμως από τον κατηγορούμενο κατεχομένων κινητών πραγμάτων. Με αυτά που δέχτηκε το δικαστήριο, διέλαβε στην απόφασή του την πιο πάνω απαιτούμενη ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, αφού αναφέρονται με πληρότητα, σαφήνεια και χωρίς αντιφάσεις τα πραγματικά περιστατικά που δέχτηκε ότι αποδείχθηκαν και τα οποία πληρούν την αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση του πιο πάνω εγκλήματος της παράνομης κατοχής όπλου, εκρηκτικού μηχανήματος και εκρηκτικών υλών, για το οποίο κήρυξε ένοχο τον κατηγορούμενο και επιβάλλουν τη δήμευση των εν λόγω παρανόμως κατεχομένων αντικειμένων, οι αποδείξεις που θεμελίωσαν τα περιστατικά αυτά και οι σκέψεις και οι συλλογισμοί με τους οποίους έγινε η υπαγωγή τους στις πιο πάνω ουσιαστικές ποινικές διατάξεις που εφάρμοσε. Αφού δε σαφώς και με παράθεση συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών γίνεται δεκτό ότι τα προαναφερόμενα αντικείμενα (όπλο, εκρηκτικό μηχανήμα και εκρηκτικές ύλες) κατείχοντο παρανόμως από τον ίδιο τον κηρυχθέντα ένοχο κατηγορούμενο, υπάρχει ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία της αποφάσεως και ως προς την άνω περί σημεύσεως διάταξή της, η οποία δήμευση, σύμφωνα με τις άνω παραδοχές, ήταν υποχρεωτική για το δικαστήριο κατά την άνω διάταξη του άρθρου 12 παράγραφοι 1 και 2 του νόμου 495/1976. Επομένως, όλοι οι από το

άρθρο 510
παράγραφος 1 στοιχ., δ' του ΚΠΔ λόγοι της υπό κρίση αιτήσεως
αναιρέσεως,
με τους οποίους υποστηρίζονται τα αντίθετα, είναι αβάσιμοι.

Ι. Από τα πρακτικά της δίκης επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση που προσβάλλεται προκύπτει ότι αυτοτελείς ισχυρισμοί του κατηγορουμένου δηλαδή ισχυρισμοί που προβάλλονται στο δικαστήριο της ουσίας, σύμφωνα με τα άρθρα 170 παράγραφος 2 και 333 παράγραφος 2 του ΚΠΔ , και ασκούν επιρροή στην κατηγορία ή την επιμέτρηση της ποινής, επί των οποίων το δικαστήριο έχει υποχρέωση ν' αποφανθεί με ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία (άρθρα 93 παράγραφος 3 του Συντάγματος και 139 ΚΠΔ), δεν προβλήθηκαν. Ειδικότερα, από τα πρακτικά προκύπτει ότι τα προαναφερόμενα αντικείμενα λόγω της παλαιότητάς τους δεν ήσαν όπλα απλά κειμήλια, τα οποία αυτός για διακοσμητικούς και μόνο λόγους κατείχε. Ο ισχυρισμός όμως αυτός δεν είναι αυτοτελής αλλά αρνητικός της κατηγορίας και γι' αυτό το δικαστήριο δεν είχε υποχρέωση αν αιτιολογήσει την απόρριψή του με αιτιολογία ειδική και εμπεριστατωμένη. Πρα, ο τελευταίος λόγος αναιρέσεως, με τον οποίο υποστηρίζονται τα αντίθετα, είναι απαράδεκτος.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 19 Ιανουαρίου 1998 αίτηση του Δημητρίου Αθαν. Κασσαβέτη, κατοίκου Αγίας Παρασκευής Αττικής, για αναίρεση της 11400/1997 αποφάσεως του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών. Και

Επιβάλλει στον αναιρεσείοντα τα δικαστικά έξοδα, που ανέρχονται σε εβδομήντα χιλιάδες (70.000) δραχμές.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε, στην Αθήνα, στις 28 Απριλίου 1998. Και

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο, στις 22 Μαΐου 1998.

11. Δικαστήριο ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ ΣΕ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
Τόπος ΑΘΗΝΑ
Αριθ. Απόφασης 269
Ετος 1999

Κείμενο Απόφασης

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ
Ε΄ Ποιν. Τμήμα

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από τους δικαστές: Χαράλαμπος Μυρσινιά, Αντιπρόεδρος,
Νικόλαο
Στυλιανάκη, Νικόλαο Θεοδωρόπουλο, Ιωάννη Μυγιάκη - Εισηγητή και
Προκόπιο
Μάκο, Αρεοπαγίτες.

ΣΥΝΗΛΘΕ σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημα του στις 10 Απριλίου
1998, με
την παρουσία του Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου Σταύρου Τυπαράκη
(ο
Εισαγγελέας είχε κώλυμα να μετάσχει) και της Γραμματέως Γεωργίας
Στεφανοπούλου, για να δικάσει την αίτηση την αίτηση του
αναιρεσείου -
κατηγορουμένου Δημητρίου Αθανασίου Κασσαβέτη, κατοίκου Αγίας
Παρασκευής,
που παραστάθηκε με τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Κων/νο Αλεξάκο,
για
αναίρεση της 11400/1997 αποφάσεως του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών,
που
διέταξε όσα αναφέρονται σ' αυτήν.

Ο αναιρεσείων ζητάει την αναίρεση της αποφάσεως αυτής για τους
λόγους που
αναφέρονται στην από 19.1.1998 αίτησή του, που καταχωρήθηκε στο
οικείο
πινάκιο με αριθμό 236/1998.

Αφού άκουσε

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Κων/νο Αλεξάκο, που ζήτησε όσα
αναφέρονται
στα σχετικά πρακτικά. Και τον

Αντισαγγελέα

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Ι. Κατά τις διατάξεις των άρθρων 1 παράγραφος 1 εδ., α΄ και ε, 5
παράγραφος 1 και 6 και 12 παράγραφοι 1 και 2 του νόμου 495/1976:
α) όπλα
κατά την έννοια του νόμου αυτού είναι και τα πιστόλια ως και πάσα
εν γένει
συσκευή δια της οποίας μπορεί να προκληθούν καθ' οιονδήποτε τόπο
κάκωση ή
βλάβη της υγείας σε πρόσωπα ή βλάβη σε πράγματα ή έκρηξη πυρκαϊάς,
β)
εκρηκτικά ύλαι είναι και τα στερεά σώματα τα οποία υπό την
επίδραση
κρούσεως ή ανυψώσεως της θερμοκρασίας υφίστανται σε βραχύτατο
χρόνο
χημικήν μεταβολήν, δηλουμένην δια ταυτοχρόνου αναπτύξεως μεγάλης
ποσότητος
αερίων και ικανής θερμότητας και παράγουσαν αποτελέσματα βλητικά ή
ρηκτικά, γ) εκρηκτικό μηχάνημα είναι κάθε συσκευή δυναμένη να
προκαλέσει

έκρηξη οποιασδήποτε εκρηκτικής ύλης, δ) η κατοχή πιστολίων, περιστρόφων, φυσιγγίων αυτών, ως και εκρηκτικών υλών επιτρέπεται κατόπιν αδειάς της αστυνομικής διευθύνσεως ή διοικήσεως Χωροφυλακής του τόπου κατοικίας του κατέχοντος και ε) οι παρανόμως κατέχοντες όπλα, εκρηκτικά μηχανήματα και εκρηκτικές ύλες τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών και με χρηματική ποινή 25.000 έως 75.000 δρχ., και τα παρανόμως κατεχόμενα όπλα και λοιπά εν άρθρω 1 αντικείμενα κατάσχονται και δημέυονται. Εξάλλου, η ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία της δικαστικής απόφασης που απαιτείται από το Σύνταγμα (άρθρο 93 παράγραφος 3) και τον ΚΠΔ (άρθρο 139), υπάρχει, όταν, προκειμένου για καταδικαστική απόφαση, περιέχονται σ' αυτήν τα πραγματικά περιστατικά που προέκυψαν από την ακροαματική διαδικασία, στα οποία στηρίχθηκε η κρίση του δικαστηρίου για τη συνδρομή των αντικειμενικών και υποκειμενικών στοιχείων του εγκλήματος, οι αποδείξεις οι οποίες τα θεμελίωσαν και οι σκέψεις με τις οποίες έχουν υπαχθεί τα περιστατικά που αποδείχθηκαν στην ουσιαστική ποινική διάταξη που εφαρμόστηκε. Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από το σκεπτικό της προσβαλλόμενης απόφασης, το οποίο συμπληρώνεται από το διατακτικό, το Τριμελές Εφετείο Αθηνών που δίκασε σε δεύτερο βαθμό (μετά από έφεση του κατηγορουμένου), δέχτηκε, κατά την αναιρετικά ανέλεγκτη ουσιαστική κρίση του, αναφέροντας και τα αποδεικτικά μέσα, τα ακόλουθα: ο κατηγορούμενος (τώρα αναιρεσείων) κατά την 28 Αυγούστου 1991 στην επί της οδού Αναστάσεως

αριθ. 7, περιοχής Αγίας Παρασκευής Αττικής κατοικία του, κατελήφθη να κατέχει παράνομα, χωρίς να είναι εφοδιασμένος με την απαιτούμενη άδεια της αστυνομικής αρχής του τόπου κατοικίας του, εκρηκτικές ύλες, δηλαδή δύο μασούρια εκρηκτικής ύλης και τέσσερα τεμάχια βραδύκαυστου πυραγωγού σχοινίου συνολικού μήκους 16 μέτρων το οποίο χρησιμοποιείται πάντοτε σε σύνδεση με κοινό πυροκροτητή που εκρήγνυται από την θερμοκρασία της φλόγας, καθώς επίσης και εκρηκτικό μηχανήμα, δηλαδή 0,80 εκ., ακαριαίου πυραγωγού σχοινίου χρώματος κόκκινου που μπορεί να προκαλέσει έκρηξη οποιασδήποτε εκρηκτικής ύλης και τέλος απαγορευμένου όπλο, δηλαδή το υπ' αριθ. 9058 πιστόλι, το οποίο είχε παραδώσει προς επισκευή στο

κατάστημα
του Γεωργίου Διαμαντοπούλου που βρίσκεται στο Μεσολόγγι. Τα
περιστατικά
αυτά προκύπτουν από την συνεκτίμηση ολόκληρου του αποδεικτικού
υλικού και
εμμέσως, αλλά και σαφώς, συνομολογούνται από τον κατηγορούμενο. Με
τις
παραδοχές αυτές, το δικαστήριο κήρυξε τον κατηγορούμενο ένοχο της
πιο πάνω
αξιόποινης πράξης της παράνομης κατοχής όπλου, εκρηκτικού
μηχανήματος και
εκρηκτικών υλών, με το ελαφρυντικό της προηγούμενης έντιμης κατά
πάντα
ζωής (άρθρο 84 παράγραφος 2α Ποινικού Κώδικα) και τον καταδίκασε
σε ποινή
φυλάκισης τριών μηνών με τριετή αναστολή της και συγχρόνως διέταξε
τη
δήμευση όλων αυτών των παρανόμως από τον κατηγορούμενο κατεχομένων
κινητών
πραγμάτων. Με αυτά που δέχτηκε το δικαστήριο, διέλαβε στην
προσβαλλόμενη
απόφασή του την πιο πάνω απαιτούμενη ειδική και εμπειριστατωμένη
αιτιολογία, αφού αναφέρονται με πληρότητα, σαφήνεια και χωρίς
αντιφάσεις
τα πραγματικά περιστατικά που δέχτηκε ότι αποδείχθηκαν και τα
οποία
πληρούν την αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση του πιο πάνω
εγκλήματος της παράνομης κατοχής όπλου, εκρηκτικού μηχανήματος και
εκρηκτικών υλών, για το οποίο κήρυξε ένοχο τον κατηγορούμενο και
επιβάλλουν τη δήμευση των εν λόγω παρανόμως κατεχομένων
αντικειμένων, οι
αποδείξεις που θεμελίωσαν τα περιστατικά αυτά και οι σκέψεις και
οι
συλλογισμοί με τους οποίους έγινε η υπαγωγή τους στις πιο πάνω
ουσιαστικές
ποινικές διατάξεις που εφάρμοσε. Αφού δε σαφώς και με παράθεση
συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών γίνεται δεκτό ότι τα
προαναφερόμενα
αντικείμενα (όπλο, εκρηκτικό μηχανήμα και εκρηκτικές ύλες)
κατείχοντο
παράνόμως από τον ίδιο τον κηρυχθέντα ένοχο κατηγορούμενο, υπάρχει
ειδική
και εμπειριστατωμένη αιτιολογία της αποφάσεως και ως προς την άνω
περί
σημεύσεως διάταξή της, η οποία δήμευση, σύμφωνα με τις άνω
παραδοχές, ήταν
υποχρεωτική για το δικαστήριο κατά την άνω διάταξη του άρθρου 12
παράγραφοι 1 και 2 του νόμου 495/1976. Επομένως, όλοι οι από το
άρθρο 510
παράγραφος 1 στοιχ., δ' του ΚΠΔ λόγοι της υπό κρίση αιτήσεως
αναίρεσεως,
με τους οποίους υποστηρίζονται τα αντίθετα, είναι αβάσιμοι.

Ι. Από τα πρακτικά της δίκης επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση που
προβάλλεται προκύπτει ότι αυτοτελείς ισχυρισμοί του
κατηγορουμένου δηλαδή
ισχυρισμοί που προβάλλονται στο δικαστήριο της ουσίας, σύμφωνα με
τα
άρθρα 170 παράγραφος 2 και 333 παράγραφος 2 του ΚΠΔ , και ασκούν

επιρροή
στην κατηγορία ή την επιμέτρηση της ποινής, επί των οποίων το
δικαστήριο
έχει υποχρέωση ν' αποφανθεί με ειδική και εμπειριστατωμένη
αιτιολογία
(άρθρα 93 παράγραφος 3 του Συντάγματος και 139 ΚΠΔ), δεν
προβλήθηκαν.
Ειδικότερα, από τα πρακτικά προκύπτει ότι τα προαναφερόμενα
αντικείμενα
λόγω της παλαιότητάς τους δεν ήσαν όπλα απλά κειμήλια, τα οποία
αυτός για
διακοσμητικούς και μόνο λόγους κατείχε. Ο ισχυρισμός όμως αυτός
δεν είναι
αυτοτελής αλλά αρνητικός της κατηγορίας και γι' αυτό το δικαστήριο
δεν
είχε υποχρέωση αν αιτιολογήσει την απόρριψή του με αιτιολογία
ειδική και
εμπειριστατωμένη. Πρα, ο τελευταίος λόγος αναιρέσεως, με τον οποίο
υποστηρίζονται τα αντίθετα, είναι απαράδεκτος.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 19 Ιανουαρίου 1998 αίτηση του Δημητρίου Αθαν.
Κασσαβέτη, κατοίκου Αγίας Παρασκευής Αττικής, για αναίρεση της
11400/1997
αποφάσεως του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών. Και

Επιβάλλει στον αναιρεσείοντα τα δικαστικά έξοδα, που ανέρχονται σε
εβδομήντα χιλιάδες (70.000) δραχμές.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε, στην Αθήνα, στις 28 Απριλίου 1998. Και

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο, στις 22 Μαΐου
1998.

12. Δικαστήριο ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ Α'ΤΜΗΜΑ

Τόπος Αθήνα

Αριθ

Απόφασης 1200

Ετος 1979

Κείμενο Απόφασης

Επειδή εκ των διατάξεων των άρθρ. 914, 297, 298 ΑΚ 71 και 541
ΚΠοινΔ συνάγεται ότι ο δι' ηθικής αυτουργίας εις ψευδή καταμήνυσιν
ή διά

ψευδομαρτυρίας παρανόμως και υπαιτίως γενόμενος πρόξενος της
ποινικής

καταδίκης άλλου υποχρεούται να αποκαταστήση όσας ο τελευταίος
υπέστη εκ

της καταδίκης του θετικής και αποθετικής ζημίας. Εξ άλλου εκ του
συνδυασμού των άρθρ. 937 και 251 ΑΚ σαφώς προκύπτει ότι η υπό της
διατάξεως του πρώτου άρθρου οριζόμενη πενταετής παραγραφή της εξ
αδικοπραξίας απαιτήσεως, οία είναι και η προαναφερθείσα τοιαύτη
του

συνεπεία ψευδομαρτυρίας ή ψευδούς καταμηνύσεως καταδικασθέντος,

άρχεται
αφ' ότου ο παθών έλαβε γνώσιν της τε ζημίας και του προς
αποζημίωσιν
υποχρέου, είναι δε συνάμα δυνατή η δικαστική επιδίωξις της εξ
αδικοπραξίας απαιτήσεώς του, τουθ' όπερ δεν συμβαίνει επί
αμετακλήτου
καταδικαστικής αποφάσεως εκδοθείσης προ της ενάρξεως του νύν
ισχύοντος
ΚΠολΔ, καθ' όσον εκ ταύτης παρήγετο κατά τα άρθρ. 12 ΠολΔ (του
1834) και
57 ΚΠοινΔ δεδικασμένον διά τα πολιτικά δικαστήρια περί του ότι ο
καταδικασθείς εξετέλεσε την δι' ήν εκηρύχθη ένοχος και ετιμωρήθη
πράξιν,
αποκλείον την δικαστικήν επιδίωξιν της προϋποθετούσης την αθωότητά
του
ως άνω εξ αδικοπραξίας του κατά του εναντίον του
ψευδομαρτυρήσαντος ή
ψευδώς καταμηνύσαντος αυτόν. Το κώλυμα όμως τούτο αίρεται από της
κατά
νόμιμον τρόπον ανατροπής της καταδικαστικής αποφάσεως, ως
συμβαίνει επί
ακυρώσεως αυτής κατόπιν παραδοχής αιτήσεως επαναλήψεως της
διαδικασίας
(ΚΠοινΔ 528) και συνεπώς από της ανατροπής ταύτης καθίσταται
δικαστικώς
επιδιώξιμος ή σχετική εξ αδικοπραξίας ως άνω αξίωσις και άρχεται
τρέχουσα η πενταετής του άρθρ. 937 ΑΚ παραγραφή αυτής (ΑΠ
964/1975).
Οθεν ούτε αποφηνάμενον το Εφετείον, ως προκύπτει εκ της
προσβαλλομένης
αποφάσεώς του, ακολούθως δ' απορρίψαν λόγω παραγραφής την από
10.10.197
αγωγήν του ανααιρεσειόντος, διώκουσαν την αποζημίωσιν του λόγω
καταδίκης
του εις φυλάκισιν 10 μηνών επί ηθική αυτουργία εις άπάτην υπό της
υπ'
αριθμ. 1/1963 αποφάσεως αποφάσεως του πενταμελούς Εφετείου
Θεσσαλονίκης,
αποτόκου, κατ' αυτόν, της ηθικής αυτουργίας εις ψευδή καταμήνυσιν
και
της ψευδομαρτυρίας του παρά των εναγομένων κληρονομηθέντος Κ.Χ.
**, ως
παρελθόντος χρονικού διαστήματος μείζονος της πενταετίας από της
κατά
την 4.5.1970 ακυρώσεως της ως άνω καταδικαστικής αποφάσεως διά της
υπ'
αριθμ. 240/1970 εν συμβουλίω αποφάσεως του Αρείου Πάγου, εκδοθείσης
επί
αιτήσεως του ανααιρεσειόντος περί επαναλήψεως της διαδικασίας
(ΚΠοινΔ 525
επ.) και παραπεμπάσης την υπόθεσιν προς συζήτησιν ενώπιον του
πενταμελούς
Εφετείου Λαρίσης, όπερ ηθώωσε τούτον διά της υπ' αριθμ. 18 της
21.10.1970
αποφάσεώς του, μέχρι της κατά την 16.10.1975 επιδόσεως της ενδίκου
αγωγής, δεν παρεβίασε τας προμνημονευθείσας διατάξεις ουσιαστικού
δικαίου, ουδέ ετέραν τοιαύτην και δη την του άρθρ. 268 ΑΚ, ήτις
προϋποθέτει την εν προκειμένω κατά τα εν τη προσβαλλομένη αποφάσει
εκτιθέμενα, μη συντρέχουσιν προηγουμένην διά τελεσιδίκου αποφάσεως

αναγνώρισιν της ενδίκου απαιτήσεως, δι' ό είναι απορριπτέοι ως
αβάσιμοι
αμφότεροι οι τα εναντία υποστηρίζοντες λόγοι αναιρέσεως.
(Επικυρώνει την
Εφ. Λαρ. 104/1977).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ανδρουλάκης Νικόλαος, «Η αληθής έννοια του αυτοφώρου εγκλήματος»
2. Γεωργόπουλος Κων/νος , “Επίτομο Συνταγματικό Δίκαιο”
3. Δαγτόγλου Π., “Ατομικά Δικαιώματα”
4. Δημητρόπουλος Ανδρέας, «Παραδόσεις Συνταγματικού Δικαίου III»
5. Καρράς Αργ., «Μαθήματα Ποινικού Δικονομικού Δικαίου»
6. Μάνεσης Αριστ., «Ατομικές Ελευθερίες»
7. Παραράς, “Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα”
8. Χρυσογόνος , “Ατομικά Δικαιώματα”